

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра менеджменту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Розроблення програми антикризового управління на підприємстві»
(за матеріалами ДП «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат
«Пуща-Водиця», Київська обл., Києво – Святошинський р-н. с.Софіївська -
Борщагівка)

Студентка 2м курсу 3 групи
спеціальності
073 «Менеджмент»
спеціалізації
«Управління бізнесом»

Коваленко
Еліна Олександрівна

Науковий керівник:
доктор економічних наук,
професор

Федулова
Ірина Валентинівна

Гарант освітньої програми:
доктор економічних наук,
професор

Федулова
Ірина Валентинівна

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
1.1. Поняття і види антикризового управління підприємством.....	6
1.2. Процес діагностики кризового стану підприємства.....	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТИПУ КРИЗОВИХ ЯВИЩ ДП «ПУЩА-ВОДИЦЯ»	
2.1. Загальна характеристика та оцінка техніко-економічного стану підприємства.....	16
2.2. Ідентифікація типу кризи підприємства.....	28
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ДП «ПУЩА-ВОДИЦЯ»	
3.1. Обґрунтування напрямів антикризового управління підприємством відповідно до типу ідентифікованої кризи.....	33
3.2. Програма антикризового управління підприємством.....	37
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі розвитку підприємництва в Україні та світі важливим є питання вивчення особливостей функціонування організацій та регулярна діагностика стану підприємств, їх ресурсних можливостей і економічного потенціалу в умовах мінливості та динамічності розвитку ринку. За умов такої ринкової невизначеності в діяльності господарюючих суб'єктів можуть погіршуватись виробничі та фінансові показники. Системне і постійне погіршення результатів може призвести до кризи на підприємстві. Прогресуюча криза, в свою чергу, може призвести до банкрутства. Тому особливо важливе місце в управлінні компанією займає діагностика кризових явищ та ситуацій, які можуть виникати в організації під впливом як внутрішніх так і зовнішніх чинників. Проте, якщо внутрішні зміни можна контролювати шляхом моніторингу основних економічних показників підприємства, то зовнішнє середовище є складно передбачуваним і таким, що вимагає оперативної реакції управлінців на зміни. Тому напрацювання в сфері антикризового управління є надзвичайно актуальними для розвитку економічної науки та затребуваними в сфері менеджменту, чим і обумовлюється актуальність нашого дослідження.

Дослідженню теоретичних і практичних аспектів антикризового управління на підприємстві присвячені праці Г. В. Савицької, М. А. Федотової, А. Г. Грязнової, В. В. Матвєєва та інших науковців. Вчені досліджують особливості діяльності підприємства в умовах кризи, розробляють методичний інструментарій діагностики і аналізу кризових явищ окремих підприємств, пропонують методи діагностики типу кризи підприємств окремих галузей та сфер економіки.

Однак, не дивлячись на низку робіт вітчизняних та зарубіжних науковців, залишається низка не вирішених питань стосовно комплексного підходу, класифікації методів оцінки та шляхів антикризового управління на

підприємстві. В сучасних умовах все більше актуальними стають питання впровадження в процес управління підприємствами механізмів антикризового управління, які відповідають наявній економічній ситуації. Зволікання із впровадженням антикризових рішень є істотним чинником, що підвищує ризик банкрутства підприємств.

Метою дослідження є розроблення програми антикризового управління підприємства, побудованої за результатами діагностики кризових явищ його діяльності.

Виходячи з поставлених цілей, можна сформулювати наступні **завдання**:

1. проаналізувати зміст поняття «антикризове управління підприємством» та розглянути його види;
2. дослідити методичний інструментарій діагностики кризового стану підприємства;
3. провести діагностику техніко-економічного стану підприємства ДП «Пуща-Водиця»;
4. провести ідентифікацію типу кризи досліджуваного підприємства;
5. обґрунтувати заходи, спрямовані на покращення антикризового управління підприємством;
6. розробити програму антикризового управління ДП «Пуща-Водиця».

Об'єктом дослідження є антикризове управління підприємством.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і практичні положення розроблення програми антикризового управління на досліджуваному підприємстві.

У роботі використано наступні **методи**: аналіз й синтез (для аналізу сутності поняття антикризове управління підприємства); системний підхід (при визначенні методики оцінки типу кризи на підприємстві); статистичний аналіз (для визначення результатів фінансово-економічного стану підприємства та його типу кризи); методи експертної оцінки (для визначення

показників значущості складових оцінки типу кризи на підприємстві підприємства та оцінки зовнішнього середовища середовища); графічний (для візуалізації представлених результатів досліджень).

Інформаційною основою дослідження є монографії та статті вітчизняних і зарубіжних авторів, підручники, навчальні посібники, матеріали мережі Інтернет, а також матеріали, надані підприємством ДП «Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця».

Практична значущість роботи полягає в тому, що результати дослідження можна використовувати в практичній діяльності на досліджуваному підприємстві.

Новизна роботи полягає у визначенні основних характеристик визначення кризового стану на ДП «Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця».

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було висвітлено в науковій статті на тему «Методичний інструментарій діагностики кризового стану підприємства», у збірнику наукових статей студентів ч.1 «Управління і адміністрування», 2020 рік с.121 (Додаток А).

Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Основний текст роботи становить 48 сторінок, в тому числі 27 таблиць, 5 рисунків. Список використаних джерел містить 45 найменувань, викладених на 4 сторінках. Робота містить 7 додатків, викладених на 49 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1. Поняття і види антикризового управління підприємством

Поняття «антикризового управління» знаходиться в процесі вивчення та розвивається в дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених. Вперше термін «антикризове управління» почали використовувати на початку 90-х років минулого століття, в період переходу до ринкової економіки, поступово впроваджуючи в діяльність перших приватних підприємств [11, с.354]. Інтерес науковців до проблеми антикризового менеджменту розвивався у декілька етапів:

- I - початок 90-х років ХХ ст. (ринкова трансформація);
- II - кінець 90-х років ХХ ст. (криза після виникнення дефолту в 1998 році);
- III - світова фінансова криза 2008 року і до теперішнього часу.

На першому етапі досліджень «антикризовим» управлінням стали називати зважаючи або на внутрішню ситуацію підприємства, або орієнтуючись на загальний кризовий економічний стан країни. На думку Г. В. Савицької, антикризове управління являє собою управління суб'єктом господарювання в умовах загальної кризи економіки [38, с.224].

Іншу точку зору мають А. Г. Грязнова та М. А. Федотова, які визначали антикризове управління як «управління фірмою напередодні банкрутства». Ряд вчених пропонували використовувати антикризове управління тільки за наявності складнощів в функціонуванні підприємства, що могли б призвести до банкрутства. Вони повністю акцентували увагу на лише на протидії і подоланні кризи [21, с.34-43].

На другій фазі становлення антикризового управління під даним поняттям стали розглядати вже ряд скоординованих дій, які були спрямовані

на запобігання та попередження кризи, зниження її гостроти та усунення негативних наслідків, до яких могла привести кризова ситуація [37, с.238].

На наступному етапі еволюції поняття «антикризового управління» у вчених стало з'являтися розуміння того, що антикризовий менеджмент також повинен включати в себе дії, спрямовані на передчасне превентивне виявлення кризи, формування програми антикризових заходів та їх реалізацію [4, с.519].

Отже, антикризове управління – це комплекс заходів, спрямований на діагностику, попередження та подолання кризових явищ. Він включає в себе [12, с.218]:

- оцінку ймовірності настання кризи;
- виявлення перших ознак кризи;
- розробку антикризової стратегії;
- впровадження антикризових заходів, які спрямовані на попередження або подолання кризової ситуації;
- за умов настання кризи – ліквідація її наслідків;
- запобігання можливості появи криз у перспективі.

Система антикризового управління підприємством має базуватися на низці певних принципів, за умов дотримання яких діяльність організації буде ефективною. Серед основних принципів фахівці виділяють: своєчасність діагностики фінансових та виробничих показників організації, термінове реагування на їх негативну динаміку та розвиток кризових явищ, адекватність реагування керівництвом компанії відповідно до ступеню існуючої загрози фінансовому добробуту [36, с. 300]. Важливим принципом є максимальне використання внутрішнього потенціалу та ресурсних можливостей підприємства для виходу з кризи та ліквідації її наслідків.

Антикризове управління поділяють на реактивне та превентивне в залежності від змісту заходів [22, с.156].

В умовах гострого стану кризи, при нестачі часу виникає потреба в реактивному реагуванні на кризу. Такий вид антикризового управління

спрямований, перш за все, на уникнення банкрутства, стабілізацію платоспроможності і відновлення достатнього рівня ліквідності підприємства. Метою реактивного антикризового управління є відновлення докризового стану. Завданням даного виду менеджменту є виявлення ознак кризи, впровадження антикризових заходів та усунення кризи і її наслідків [16, с.256-261].

Другим видом антикризового управління є превентивне. Превентивне антикризове управління передбачає оцінку ймовірності настання кризи та аналіз потенційних наслідків. Також розробляється антикризова стратегія та реалізується план заходів щодо попередження кризового становища [23, с.56].

Метою превентивного антикризового управління є ідентифікація, оцінка і управління ризиками компанії. Важливою складовою плану заходів є підвищення економічної безпеки суб'єкта господарювання шляхом збільшення адаптаційної можливості підприємства до нових умов існування [30, с.36-48].

Превентивне антикризове управління поділяють на два підвиди:

1. Раннє антикризове управління: спрямоване на подолання небезпеки виникнення кризи та створення потенціалу для генерації прибутку в разі, якщо продукція втратить попит і погіршиться позиція підприємства на ринку.
2. Антикризове управління по слабких сигналах про загрозу кризи: реалізується при втраті позицій на ринку, значній перевазі організацій-конкурентів та втраті конкурентоспроможності. Поєднує в собі елементи регулярного управління та антикризового [44, с.78].

Також, як особливу форму реактивного менеджменту, виділяють арбітражне антикризове управління, яке здійснюється на основі рішення арбітражного суду. Даний вид антикризового управління також поділяють на підвиди:

- Антикризове управління в період неспроможності: неплатоспроможність настає внаслідок втрати прибутковості та

самоокупності підприємства. При такому розвитку подій загальні функції антикризового менеджменту доповнюються рядом оперативних функцій регулярного управління. Метою такого підвиду арбітражного управління є збереження підприємства, можливість відновлення бізнесу та вивід фінансових показників на достатній рівень самоокупності та платоспроможності [30, с.98].

- Антикризове управління в період банкрутства. Даний вид управління доречний при стійкій втраті платоспроможності та визнанні судом підприємства-боржника банкрутом. В такій ситуації відсутнє регулярне управління, до діяльності організації застосовуються виключно функції антикризового управління. Метою управління є максимально можливе задоволення вимог кредиторів. Зусилля управлінців спрямовані на збереження підприємства як майнового комплексу. В майбутньому це дозволить іншим власникам відновити бізнес та допоможе зберегти робочі місця [28, с.512].

Після проведення плану заходів реактивного антикризового управління надалі управління підприємством має бути спрямоване на випереджаюче, превентивне управління.

Слід приділяти увагу регулярному моніторингу та вчасній діагностиці кризових явищ на ранній стадії їх зародження в організації, щоб уникати загострення кризи, що може приводити підприємство до неплатоспроможності чи занепаду [39, с.32]. При цьому, слід зауважити, що основними інструментами антикризового управління є фінансово-економічні (оперативне покращення фінансових показників діяльності суб'єкту господарювання), організаційно-технологічні (підвищення ефективності використання наявних ресурсів підприємства) та стратегічні (розробка довгострокової стратегії щодо змін в менеджменті або виробництві). Даний перелік може бути розширений в залежності від специфіки діяльності конкретної організації [42, с.145].

Отже, проаналізувавши напрацювання вчених з проблеми нашого дослідження, можна зробити висновок, що основним завданням антикризового управління підприємством є своєчасна діагностика передкризового стану організації та застосування попереджувальних заходів щодо уникнення та мінімізації впливу кризи.

1.2. Процес діагностики кризового стану підприємства

Досліджуючи поняття «діагностика кризового стану підприємства» ми виявили, що не існує однозначного підходу до визначення його сутності. Аналізуючи проблему кризового стану організації, вчені вкладають різний зміст в поняття в залежності від суб'єктів, об'єктів і способів проведення аналізу.

А. Азріліян дає таке визначення: «Діагностика кризового стану підприємства – це дослідження, орієнтоване на визначення цілей функціонування підприємства, методів їх досягнення та виявлення недоліків» [4, с.289]. Л. Коваленко та Л. Ремньова визначають діагностику кризового стану підприємства як «сукупність методів аналізу для своєчасного розпізнавання симптомів фінансової кризи на підприємстві і оперативного реагування на неї на початкових стадіях з метою зменшення ймовірності повної фінансової неспроможності суб'єктів господарювання» [25, с.180].

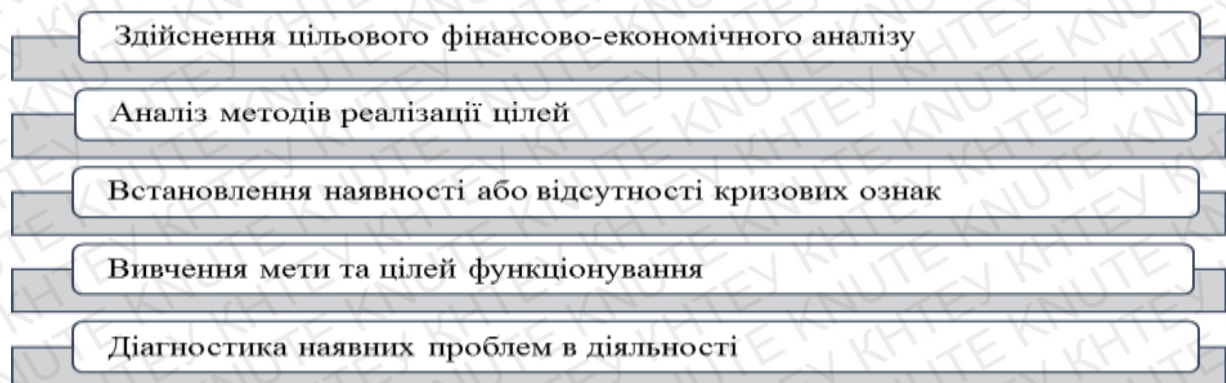

Рис.1.1. Цілі аналізу кризового стану підприємства

Джерело: сформовано на основі опрацювання [33, с.111-113]

На думку О. Андрушко та М. Горбачевської, діагностика криз є «системою ретроспективного, оперативного і перспективного цільового аналізу, спрямованого на виявлення ознак кризового стану підприємства, оцінку загрози його банкрутства та можливостей подолання кризи» [3, с.150-152].

I. Бланк визначає діагностику кризового стану підприємства як «систему цільового фінансового аналізу, що спрямована на виявлення кризового стану підприємства, який спричиняє загрозу його банкрутства» [9, с.672].

На рівні підприємства розвиток кризи поділяють на три стадії: прихована (криза ефективності), криза платоспроможності та криза розрахунків по заборгованостям. Третя фаза несе загрозу банкрутства [14, с. 34].

Стадії розвитку кризи можуть бути різної тривалості та інтенсивності в залежності виду підприємства, його структури та ресурсних можливостей.

Антикризове управління полягає в систематичному використанні прийомів та методів фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства, що спрямовані на попередження та на врегулювання кризового явища та ситуації банкрутства [13, с.341].

Методичне забезпечення діагностики кризового стану підприємства розгалужується на велику кількість різних методів та підходів. Дослідники виокремлюють два основних підходи до аналізу кризи підприємства [17, с.271]:

- використання багатофакторних моделей та методів;
- порівняльний аналіз показників діяльності.

В залежності від виду статуту методичні підходи до здійснення кризової діагностики поділяють на наукові та державні.

До державних методик в Україні відносять:

1. «Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховуванням

банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства», затверджені наказом Міністерства економіки України від 17 січня 2001 р. №10.

2. «Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій», затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству №37 від 21.03.1997 р.

Вищенаведені методики створені з метою надання методичної допомоги спеціалістам, що приймають рішення стосовно визнання структури балансу організації задовільною або незадовільною, а самого підприємства – платоспроможним або неплатоспроможним [45].

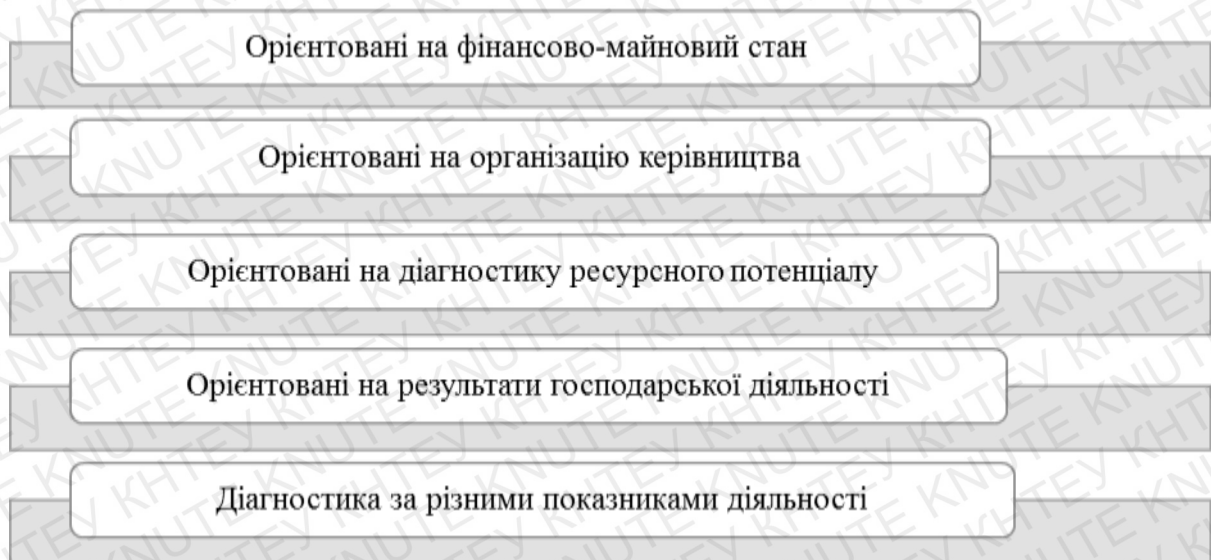

Рис. 1.2. Методичні підходи до діагностики криз на підприємстві

Джерело: сформовано на основі опрацювання [6, с.97-99]

Найбільш ефективним вважається комбінований метод аналізу кризових явищ компанії, так як його використання передбачає збалансовану різнобічну діагностику, з урахуванням показників з різних сфер діяльності підприємства. Даний підхід дозволяє дослідити роботу організації комплексно та дає можливість визначити одразу декілька показників з ознаками кризи на підприємстві [23, с.244].

Діагностичне дослідження проводять у декілька етапів:

Рис. 1.3. Етапи діагностики кризових явищ

Джерело: побудовано на основі опрацювання [12, с.67]

Перший етап передбачає створення інформаційної бази дослідження. Проведення діагностики кризового стану та банкрутства вимагає використання певного комплексу внутрішньої та зовнішньої інформації стосовно результатів та перспектив роботи організації. Якісні ознаки даної інформаційної бази дослідження є впливовими чинниками, так як доступ до деяких джерел інформації є запорукою повноти та достовірності бази, а також визначає коректність вибору методів дослідження та діагностичного висновку в цілому [29, с.365].

Інформаційна база представляє собою сукупність внутрішньої та зовнішньої інформаційних підсистем. До внутрішньої інформації відносять фінансову звітність [32, с.351]:

- форма №1 – «Баланс»;
- форма №2 – «Звіт про фінансові результати діяльності та їх використання»;
- форма №3 – «Звіт про рух грошових коштів»;
- форма №4 – «Звіт про власний капітал».

До внутрішньої інформації також відносять первинну бухгалтерську та оперативну інформацію стосовно фінансових зобов'язань, його дебіторів,

наявних матеріальних та товарних запасів, джерел отримання доходів, складу поточних витрат [26, с.188].

Зовнішня інформація накопичується з метою моніторингу зовнішнього оточення підприємства, регулювання підприємницької діяльності державою та податкової політики держави.

Другий етап діагностики підприємства передбачає визначення масштабу кризового явища та рівня загрози банкрутства. На цьому етапі перевіряється наявність збитків за результатами господарсько-фінансової діяльності, а також об'єми цих результатів порівняно з власним капіталом. Перевіряється наявність позик та кредитів, які були не погашені в потрібний термін, кредиторської заборгованості перед бюджетом. Досліджується тривалість операційного циклу та можливі причини подовження циклу [24, с.36-40]. Даний етап являє собою експрес-аналіз підприємства. Якщо за результатами цієї перевірки діяльність та показники підприємства визначаються задовільними, близькими до норми, діагностику можна вважати завершеною. Проте, якщо на цьому етапі виявляються негативні дестабілізуючі кризові явища та проблеми в організації, слід переходити до наступного етапу роботи – більш поглибленого аналізу кризи [36, с.200].

На *третьому етапі* створюються прогнози стосовно наслідків, які можуть виникнути в ситуації банкрутства підприємства. Завданням третьої фази діагностики є оцінка вірогідності поглиблення кризи та аналіз можливих наслідків. Прогнозування наслідків потребує оцінки вартості самого підприємства, а також оцінки його активів. Ця робота проводиться для отримання кількісної оцінки ліквідаційної та ринкової вартості майна організації. Оцінюється обсяг грошей, що можуть бути використані в якості платежу по зовнішнім зобов'язанням [37, с.238].

Четвертий етап полягає у дослідженні та оцінюванні можливості виживання підприємства та включає такі елементи [41, с.360]:

- аналіз ресурсних передумов виживання підприємства (матеріальних, фінансових, організаційних та трудових);

- можливостей розвитку підприємства та укріплення його здатності до конкуренції;
- аналіз зовнішнього середовища.

П'ятим етапом є підведення підсумків та узагальнення результатів діагностичного процесу. Створюється загальний висновок про стан підприємства. У висновках вказують відомості про характер прояву кризових явищ, їхній вплив на роботу організації, ступінь вірогідності виникнення банкрутства і очікувані терміни [5, с.78]. Вказуються відомості про масштаб та глибину кризи, а також прогноз стосовно вирішення кризи за допомогою наявного ресурсного потенціалу. Висновок містить аналіз зовнішнього середовища та стану ринку. Прогнозуються можливі ситуації поглиблення кризи [6, с.56-60].

Така послідовність процесу діагностики кризи на підприємстві дає можливість структуровано та послідовно вивчити всі необхідні параметри підприємства, знайти проблемні явища та ступінь їх впливу на стан організації, надати точну і об'єктивну інформацію власникам та інвесторам. Результати такого дослідження дозволяють обрати правильний шлях виходу із кризи та є підґрунтям для прийняття рішень керівництвом щодо стратегії та тактики антикризового управління [42, с. 299].

Застосування результатів діагностики кризового стану підприємства в процесі антикризового управління передбачає зміну політики менеджменту та реорганізації діяльності відповідно до виявлених проблем підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТИПУ КРИЗОВИХ ЯВИЩ ДП «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

2.1. Загальна характеристика та оцінка техніко-економічного стану підприємства

Офіційною датою реєстрації агрокомбінату «Пуща-Водиця» вважають 17 червня 2002 року, хоча функціонування державного підприємства почалося значно раніше. Основним напрямом роботи агрокомбінату є вирощування зернових, бобових та насіння олійних культур. Проте, «Пуща-Водиця» має широку виробничу спеціалізацію.

Виробнича спеціалізація: овочівництво закритого і відкритого ґрунтів, промислове грибівництво, садівництво, молочне і м'ясне тваринництво, переробка овочів, фруктів, грибів і м'яса. Виробництво має цілорічний характер.

На ринки Києва, Київської області та інших регіонів України агрокомбінат постачає свіжу овочеву продукцію, гриби, фрукти, ягоди, плодоовочеві, грибні та м'ясні консерви, вітамінізовані соки й напої, м'ясо і молокопродукти, хліб і хлібобулочні вироби, квіти.

Загалом, в асортименті підприємства налічується 118 найменувань продукції.

Структура управління виробництвом ДП Агрокомбінат «Пуща - Водиця» є лінійно-функціональною. Лінійно-функціональна структура управління забезпечує поєднання елементів лінійної та функціональної засад і сприяє створенню структури, в якій одні органи приймають рішення і впроваджують їх у діяльність підприємства, а інші забезпечують їх інформацією.

ДП Агрокомбінат «Пуща – Водиця» очолює генеральний директор. Директор, його заступник по виробництву та заступник директора по

господарській частині здійснюють розробку і впровадження рішень та прогресивних технологій, займаються визначенням пріоритетів у розподілі ресурсів, узгоджують інтереси господарства, займаються розробкою внутрішніх правил функціонування, а також укладенням угод.

Таблиця 2.1

Динаміка працівників ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

Працівники	Чисельність осіб за роками					Відхилення 2019/2018	
	2015	2016	2017	2018	2019	абсолютне	відносне
Керівники	14	12	10	11	10	-1	-9,09
Спеціалісти	24	26	21	20	22	2	10,00
Технічний персонал	262	264	272	272	267	-5	-1,84
Середньооблікова чисельність	300	302	303	303	299	-4	-1,32
в тому числі:							
- жінки	180	182	188	174	183	9	5,17
- чоловіки	120	120	115	129	116	-13	-10,08

Джерело: проаналізовано на основі опрацювання статистичної звітності підприємства ДП «Пуща – Водиця»

За результатами аналізу у 2019 році склад працівників змінився, зменшилась кількість робочих, спеціалістів стало більше лише на 2 особи. У 2019 році значне зменшення технічного персоналу.

Аналіз структури персоналу за статтю показав, що його структура також майже не змінилася. Жінки становлять майже 61,2% в 2019 році від усієї кількості, при цьому обіймають такі посади як: економіст, бухгалтер, маркетолог, менеджер, технолог. (табл.2.1)

Таблиця 2.2

Динаміка структури складу працівників ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ» за стажем роботи

Стаж роботи	Частка, %					Відхилення 2019 /2018
	2015	2016	2017	2018	2019	
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7
1. Більше 20 років	10,3	9,4	8,9	8,7	9,0	0,3
2. Більше 15 років	16,4	14,3	12,3	11,6	11,4	-0,2

<i>Продовження табл. 2.2</i>						
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
3. Більше 10 років	66,3	66,9	67,4	67,1	65,4	-1,7
4. Менше 10 років	7,0	9,4	11,4	12,6	14,2	1,6
Всього	100	100	100	100	100	-

Джерело: проаналізовано на основі опрацювання статистичної звітності підприємства ДП «Пуца – Водиця»

Аналіз структури працівників за стажем роботи показав, що на підприємстві досить динамічна структура кадрів, оскільки близько половини працівників є спеціалістами (стаж роботи близько 10 років), однак, разом з цим близько третини персоналу складають досвідчені кваліфіковані працівники. (табл. 2.2)

Це надає можливість керівникам підприємства впроваджувати нові технології в виробничу діяльність та управління, що свідчить про наявність достатнього кадрового потенціалу для модернізації та впровадження технологічних змін.

За результатами дослідження в табл.2.3 вікового складу персоналу на підприємстві, можемо сказати, що найбільше працює персоналу у віці 35-49 років та 18-34 років.

Таблиця 2.3

Динаміка показників вікового складу працівників ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЦА-ВОДИЦЯ»

Показник	Частка, %					Відхилення 2019/2018	
	2015	2016	2017	2018	2019	абсолютне	відносне
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
в обліковій чисельності штатних працівників особи у віці 18–34 роки	56	60	58	55	61	6,0	10,9
35–49 років	165	174	181	176	190	14,0	7,9
50–54 роки	54	42	34	44	14	-30	-68,2

<i>Продовження табл.2.3</i>							
1	2	3	4	5	6	7	8
55–59 і більше років	25	26	30	28	34	6,0	21,4
Всього	300	302	303	303	299	-4	-1,32

Джерело: проаналізовано на основі опрацювання статистичної звітності підприємства ДП «Пуца – Водиця»

Обсяг реалізації продукції на досліджуваному державному підприємстві визначають за відвантаженням. Обсяг реалізованої продукції має визначальний вплив на потік доходів та безпосередньо впливає на подальшу продуктивність діяльності. Аналіз динаміки виробництва і реалізації продукції на ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЦА-ВОДИЦЯ» наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Динаміка виробництва і реалізації продукції
ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЦА-ВОДИЦЯ»**

Рік	Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	Темпи зростання, %		Обсяг реалізації, тис.грн.	Темпи зростання, %	
		базисні	ланцюгові		базисні	ланцюгові
2015	16288	100,0	100,0	15771	100,0	100,0
2016	21007	128,9	128,9	19869	125,9	125,9
2017	28648	175,8	136,4	28399	180,1	142,9
2018	35116	215,6	122,5	29381	186,3	103,4
2019	38542	236,6	109,7	32570	206,5	110,8

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЦА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

Із табл. 2.4 видно, що за п'ять років обсяг виробництва зріс на 136,6%, а обсяг реалізації на 106,5%. Якщо за попередні роки темпи зростання виробництва та реалізації збігалися, то за останній рік темпи зростання виробництва значно вищі за темпи реалізації продукції. Це свідчить про наявність залишків нереалізованої продукції на складах підприємства, яка не була реалізована серед покупців.

Аналіз виконання договірних зобов'язань з відвантаження продукції за березень 2019 р. на досліджуваному підприємстві, наведено в табл.2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз виконання договірних зобов'язань з відвантаження продукції на ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

Продукція	Покупець	План поставки за договором, т	Фактично відвантажено, т	Недоставка продукції, т	Заліковий обсяг у межах плану
<u>Зернові</u>	А	200	300	-	200
	Б	150	120	-30	120
	В	180	250	-	180
<u>Бобові</u>	А	300	300	-	300
	Б	350	320	-30	320
	В	400	450	-	400
<u>Соняшник</u>	А	200	300	-	200
	Б	200	250	-	200
	В	200	250	-	200
Усього	-	2180	2540	-60	2120

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

Процент виконання договірних зобов'язань становить 0,97% ($(2180 - 60) : 2180$). Із табл. 2.5 видно, що за звітний місяць недоставлено продукції за договорами на 60 т., або на 2,7%, а в цілому за рік на 1,9% (табл.2.6)

Таблиця 2.6

Аналіз виконання договірних зобов'язань на ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ» за 2019 рік

Місяць	План поставки продукції, т		Недоставка продукції, т		Виконання, %	
	за місяць	з початку року	за місяць	з початку року	за місяць	з початку року
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7
Січень	2400	2400	-200	-200	91,7	91,7
Лютий	2550	4950	-100	-300	96,1	93,9
Березень	2650	7600	-60	-360	97,7	95,3

Продовження табл.2.6

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Квітень	2700	10300	-	-360	100,0	96,5
Травень	2850	13150	-80	-440	97,2	96,6
Червень	2950	16100	-	-440	100,0	97,3
Липень	3000	19100	-100	-540	96,7	97,2
Серпень	3100	22200	-	-540	100,0	97,6
Вересень	3200	25400	-	-540	100,0	97,8
Жовтень	3300	28700	-90	-630	97,3	97,8
Листопад	3400	32100	-	-630	100,0	98,0
Грудень	3900	36000	-30	-660	99,2	98,1

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

Активи підприємства складаються з необоротних та оборотних активів. Тому найточніше загальну структуру активів характеризує коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів. (див. табл.2.7)

Таблиця 2.7

Аналіз динаміки активів ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

Показники	Значення, тис.грн					Ланцюговий ріст, тис.грн		Ланцюговий темп росту, %	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019	2018	2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
1.Необоротні активи	22068	19015	43371	101363	123682	57992	22319	233,71	122,02
Нематеріальні активи	41	41	41	41	41	-	-	-	-
Основні засоби	16884	13422	37003	92565	113882	55562	21317	250,16	123,03
Інші необоротні активи	5143	5552	6327	8757	9759	2430	1002	138,41	111,44
2. Оборотні активи	17129	27430	53795	39003	40203	-14792	1200	72,50	103,08
Запаси	10232	13788	14784	18994	20542	4210	1548	128,48	108,15
Дебіторська заборгованість: за продукцію	621	663	26969	1093	1729	-25876	636	4,05	158,19

<i>Продовження табл.2.7</i>									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
За авансами	769	2594	2255	-	-	-2255	-	-	-
З бюджетом	116	4941	663	399	262	-264	-137	60,18	65,66
Грошові кошти	165	165	436	4230	1851	3794	-2379	970,18	43,76
Інші оборотні активи	5226	5279	8688	14287	15819	5599	1532	164,45	110,72
Співвідношення оборотних і необоротних активів	77,62	144,25	124,03	38,48	32,51	-85,55	-5,97	-	-

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

У табл. 2.7 наведені абсолютні величини за видами активів, зміна абсолютних величин, значення та зміна коефіцієнта співвідношення оборотних та необоротних активів за звітний період. Аналізуючи динаміку балансу, можна зробити висновок, що зменшились оборотні активи на 14792 тис.грн. за 2018 рік, та збільшились на 1200 тис.грн. - за 2019 рік. Необоротні активи навпаки збільшились на 57992 тис.грн. за 2018 рік та на 22319 тис.грн. в 2019 рік.

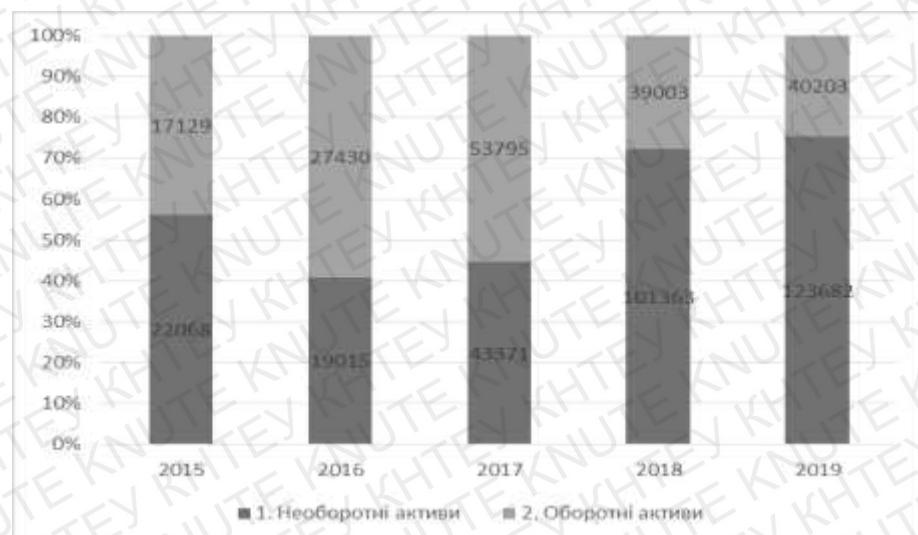

Рис.2.1. Динаміка активів ДП «ПУЩА-ВОДИЦЯ» за 2015-2019 рр.

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

Отже, підприємство перерозподілило свої ресурси таким чином, що збільшилась питома вага їх мобільної частини (поточних активів). Така структура активів свідчить про можливість прискорення оборотності оборотного капіталу. При цьому зменшення частки основного капіталу може бути результатом звуження виробничої діяльності.

Таблиця 2.8

Аналіз динаміки пасивів ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

Показники	Значення, тис.грн					Ланцюговий ріст, тис.грн		Ланцюговий темп росту, %	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Власний капітал	11494	8255	30709	86173	107396	55464	21223	280,61	124,63
Поточні зобов'язання	39197	46445	66457	54193	56489	-12264	2296	81,55	104,24

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

Власний капітал на кінець року збільшується на 55464 тис.грн. за 2018 рік та на 21223 тис.грн. за 2019 рік внаслідок збільшення усіх його складових. Поточні зобов'язання зменшують величину власного капіталу, що підтверджує основне рівняння балансу. Поточні зобов'язання збільшились на 56489 тис.грн за 2018 рік та зменшились на 12264 тис.грн за 2019 рік.(таб.2.8)

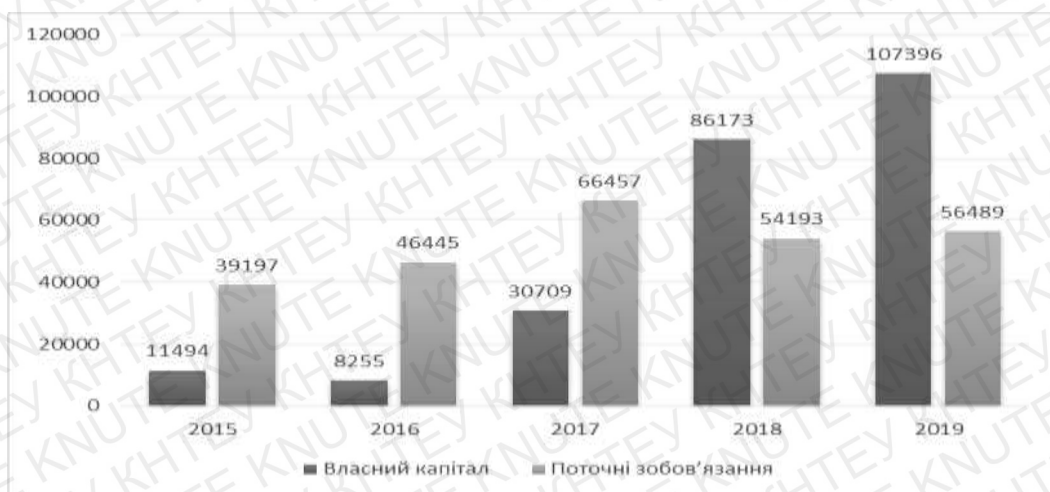

Рис.2.2. Динаміка пасивів ДП «ПУЩА-ВОДИЦЯ» за 2015 - 2019 рр.

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

Аналіз структури витрат за елементами передбачає визначення питомої ваги окремих елементів витрат у загальній сумі витрат і оцінку їх зміни за звітний період.

Таблиця 2.9

Структура операційних витрат ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА - ВОДИЦЯ»

Показники	Значення, тис.грн					Структура, %		Зміни в структурі, п.п. 2019 /2018
	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019	
Матеріальні затрати	12869	19597	19562	29072	31554	34,50	29,12	-5,38
Витрати на оплату праці	10367	13492	16933	21515	29461	25,53	27,18	1,65
Відрахування на соціальні заходи	3803	2931	3823	4764	6338	5,65	5,85	0,19
Амортизація	5281	1929	2266	3066	4521	3,64	4,17	0,53
Інші операційні витрати	23180	14111	15249	25847	36499	30,67	33,68	3,01
Разом	55500	52060	57833	84264	108373	100	100	-

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

За даними табл. 2.9 можна дійти висновку, що загальні витрати, за порівнянням 2018 та 2019 року, збільшуються. Але структура витрат суттєво не змінилася. Найбільшу питому вагу у структурі фактичних витрат займали матеріальні витрати – 34,5%, 29,12% та інші операційні витрати - 30,67%, 33,68%.

Таблиця 2.10

Показники прибутковості ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

Показник	Значення показників					Ланцюговий ріст, тис.грн	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Cash-flow, тис. грн.	33044	1785	2127	2825	4528	342	1703
нетто Cash-flow, тис. грн.	33044	1785	2127	2825	4528	342	1703

Продовження табл.2.10

<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
Рентабельність капіталу (активів), %	0,71	-0,003	-0,014	-0,002	0,0001	-0,016	0,021
Рентабельність поточних активів, %	1,44	-0,008	-0,009	-1,2	0,003	-1,19	1,21
Рентабельність власного капіталу	1,49	-0,34	-0,39	-0,27	0,02	0,12	0,29
Рентабельність продаж (реалізованої продукції)	1,76	-0,72	-0,48	-0,82	0,05	0,34	0,87
Рентабельність обсягу продаж	2,13	1,01	0,68	1,22	1,65	0,54	0,43
Виробнича рентабельність	0,73	0,10	0,67	1,02	1,39	0,35	0,37

Джерело: узагальнено на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

Наведені в табл. 2.10 дані свідчать про малоефективну господарську діяльність підприємства. Підприємство, у якого сума продажу перевищує витрати на виробництво, управління підприємством і продаж продукції, називають прибутковим. Аналіз підприємства дає нам розуміння, що воно є збитковим, тому що наявна від'ємна рентабельність. Таким чином, можна зазначити, що фінансово-економічний стан досліджуваного ДП «Пуща – Водиця» потребує оптимізації та змін. Підприємство потребує модернізації та поліпшення технічного обладнання. Потрібно покращувати та вдосконалювати виробничі процеси, впроваджувати сучасні технології та розробляти нові види продукції.

Оптимізація фінансового стану підприємства базується на коректності і доцільності вкладення фінансових ресурсів в активи, тому для його оцінки необхідно передусім вивчити структуру майна і джерела його утворення, причини зміни складових майна.

Таблиця 2.11

Показники майнового стану ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

Показник	Значення показників					Ланцюговий ріст, тис.грн	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,34	0,41	0,46	0,22	0,33	0,11	-0,13
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,46	0,48	0,53	0,78	0,67	-0,11	0,25
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,11	0,13	-	-	0,41	-	0,41
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,29	0,35	0,37	0,65	-	-0,65	0,28

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

За даними табл. 2.11 можемо сказати, що підприємство за останні роки не збільшує основні засоби. Таким чином, враховуючи показники, отримані в процесі дослідження, а саме незадовільний майновий стан підприємства, де можна простежити погіршення динаміки основних показників, що є результатом випередження темпів зносу основних засобів темпами їх оновлення та специфікою діяльності даного підприємства, стає доцільним залучення банківських коштів у вигляді кредиту або фінансових інвестицій для розширення та покращення діяльності підприємства.

Здатність підприємства швидко перетворювати активи на гроші характеризує його ліквідність, оцінюючи яку здійснюють оцінку здатності оборотних активів підприємства погашати поточні зобов'язання в короткостроковому періоді.

Таблиця 2.12

Показники ліквідності ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

Показник	Значення показників					Ланцюговий ріст, тис.грн	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,29	0,19	0,22	0,01	0,01	-0,21	-

<i>Продовження табл.2.12</i>							
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,02	1,26	1,39	1,28	1,03	-0,11	-0,25
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,64	1,68	1,78	1,64	1,57	-0,14	-0,07

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

За допомогою табл. 2.12 можна зробити висновок, що коефіцієнт покриття не відповідає нормативному значенню, але підприємство в змозі погасити поточні зобов'язання за рахунок його оборотних засобів. На кожну гривню поточних зобов'язань припадає 1,64 грн., 1,68 грн., 1,78 грн., 1,64 грн., 1,57 грн. оборотних активів. Про задовільний стан платоспроможності підприємства свідчить коефіцієнт швидкої ліквідності, який становить 1,02 грн., 1,26 грн., 1,39 грн., 1,28 грн., 1,03 грн., що відповідає його нормативному значенню і свідчить про можливість повністю погасити поточні зобов'язання за рахунок грошових коштів і очікуваних фінансових надходжень (дебіторської заборгованості).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності становить 0,29, 0,19, 0,22, 0,01, 0,01. Протягом звітного періоду грошові кошти і поточні зобов'язання підприємства зменшились. Слід відзначити, що коефіцієнт абсолютної ліквідності знаходиться в межах значно менших, ніж визначений норматив.

Фінансово стійким можна вважати таке підприємство, яке за рахунок власних активів спроможне забезпечити запаси та не допустити невиправданої кредиторської заборгованості, своєчасно розраховуватись за своїми зобов'язаннями. Фінансова стійкість повинна характеризуватись таким станом фінансових ресурсів, який би відповідав вимогам ринку і водночас задовольняв потреби розвитку підприємства.

Таблиця 2.13

Показники фінансової стійкості ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА - ВОДИЦЯ»

Показник	Значення показників					Ланцюговий ріст, тис.грн	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019
Коефіцієнт автономії	0,54	0,52	0,29	0,31	0,32	0,02	0,01
Коефіцієнт фінансової незалежності	1,84	1,93	3,47	2,40	1,78	-1,07	-0,62
Плече фінансового левереджу	0,84	0,93	2,46	0,87	0,81	-1,59	-0,06
Коефіцієнт покриття відсотків	-2,3	-1,45	-0,33	-0,41	0,32	0,08	0,73

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

За даними табл. 2.13 можна зробити висновок, що в цілому відбулися як позитивні, так негативні зміни в складі показників, якими характеризується фінансова стійкість. Значення коефіцієнта автономії перевищує нормативне значення і свідчить про залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, так у 2016 році підприємство на 52 % фінансувалось за рахунок власного капіталу, в 2017 році - на 29 %, в 2018 році – 31%, в 2019 році – 32%. Відповідно, протягом 2015-2019 років відбулося зменшення фінансової стійкості. Коефіцієнт фінансового левереджу становить 0,93 за 2016 рік та 2,46 за 2017 рік. Характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. Збільшення показника фінансового левереджу ще раз засвідчує підвищення фінансового ризику. В даному випадку показник збільшується, що відображає негативну тенденцію діяльності підприємства.

2.2. Ідентифікація типу кризи підприємства

Система фінансового менеджменту на ДП Агрокомбінат «Пуца - Водиця» повинна оперативно реагувати на будь-які зміни в його діяльності, що особливо актуально в умовах фінансової кризи в Україні і практично

неможливо без використання ефективних методів оцінювання ризику банкрутства. Як наслідок, для забезпечення стабільного функціонування підприємств в умовах нестабільної та складної економічної ситуації необхідно здійснювати не тільки аналіз фінансового стану підприємства, а й діагностику на предмет можливості банкрутства.

В умовах динамічних змін в економічному середовищі все більшу роль відіграє експрес-діагностика імовірності банкрутства як засобу попередження можливих підприємницьких ризиків. Для прогнозування й оцінки можливого банкрутства передбачена система коефіцієнтів і критеріїв для визначення незадовільності балансу неплатоспроможних підприємств: коефіцієнт покриття, коефіцієнт забезпеченості власними засобами, коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності.

Z – рахунок Альтмана являє собою, п'ятифакторну модель, побудовану за даними 33 збанкрутілих підприємств:

$$Z - \text{рах.} = 1,2 * K_1 + 1,4 * K_2 + 3,3 * K_3 + 0,6 * K_4 + K_5; \quad (2.1)$$

У залежності від значення «Z – рахунку» оцінюється можливість банкрутства підприємства по визначеній шкалі, наведені дані:

Таблиця 2.14

Значення Z-рахунку	Можливості настання банкрутства
$Z \leq 1,8$	Дуже висока
$1,8 < Z \leq 2,7$	Висока
$2,7 < Z \leq 2,9$	Можлива
$Z > 2,9$	Дуже низька

Джерело: сформовано на основі опрацювання [39, с.34-37]

Зробимо розрахунок за методикою Альтмана. Для того щоб прогноз був точнішим, застосуємо п'ятифакторну модель Z-рахунку:

$$Z = 1,2 * K_1 + 1,4 * K_2 + 3,3 * K_3 + 0,6 * K_4 + 0,999 * K_5 ,$$

де, K_1, K_2, K_3, K_4, K_5 - коефіцієнти.

Таблиця 2.15

Прогноз ймовірності банкрутства ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА - ВОДИЦЯ»

Показники	Умовні позначення	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення
Частка оборотних засобів у активах	K ₁	0,55	0,57	0,51	0,60	0,75	0,15
Рентабельність активів, обчислена за перерозподіленим прибутком	K ₂	0,12	0,16	0,15	0,17	0,91	0,74
Рентабельність активів, обчислена за прибутком від реалізації продукції	K ₃	0,01	0,02	0,01	0,01	-0,05	-0,06
Коефіцієнт покриття за ринковою вартістю власного капіталу	K ₄	1,3	1,1	1,2	1,2	0,01	-1,09
Віддача всіх активів	K ₅	0,74	0,59	0,64	0,84	0,62	0,22
Показник імовірності банкрутства	Z	2,72	2,44	2,50	2,55	2,64	0,09
Оцінка імовірності банкрутства	-	висока	висока	висока	висока	висока	збільшується

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЩА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

З табл.2.15 видно, що на кінець 2019 року підприємство має задовільну структуру балансу, адже існує можливість терміново погасити свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних засобів (K₁ збільшується). Підсумовуючи всі дані, можна дійти висновку, що існує висока можливість банкрутства підприємства, і вона збільшується.

Санація підприємства може здійснюватися шляхом:

- погашення боргів підприємства зовнішнім інвестором;
- злиття збиткового підприємства з фінансово стійкою компанією;
- переоформлення короткотермінових кредитів у довготермінові;
- продажу майна підприємства-боржника іншому підприємству.

При цьому враховуються соціальні наслідки можливого припинення діяльності підприємства або його окремого виробництва.

Реорганізація основної діяльності підприємства визначає:

- 1) особливі зміни маркетингової діяльності підприємства (створення відділу маркетингу та залучення фахівців з продажів) по всебічному дослідженню ринків збуту, а також видів продукції, просування вироблених товарів на ринку.
- 2) реорганізація фінансової діяльності як операційної, так і інвестиційної.
- 3) ліквідація або заміна застарілого обладнання та всіх технологічних причин, технічна модернізація виробництва.
- 4) вдосконалення нової гнучкої системи ціноутворення на підприємстві.
- 5) виробництво продукції відповідно до попиту споживача.

Однак, окрім певних проблем здійснення виробничо-господарської діяльності на підприємстві, є недоліки і прорахунки в керуванні оборотними ресурсами і поточними зобов'язаннями, що у сполученні з несприятливістю зовнішнього середовища призвели до фінансового занепаду підприємства.

В залежності від специфіки запропонованих заходів, спрямованих на поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємства, можна досягти результатів у різних областях роботи ДП «Пуца – Водиця»: збільшення обсягів реалізації продукції і в наслідок цього прибутку підприємства, збільшення прибутку від впровадження заходів, спрямованих на зниження собівартості виробленої продукції, збільшення прибутку шляхом налагодження технологічного процесу і освоєння виробництва нових

конкурентоспроможних виробів, покращення результатів діяльності внаслідок оптимізації використання власних і позичених коштів.

Проведений аналіз свідчить про те, що на даний момент існує багато методів та моделей діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства. За результатами нашого дослідження можна зробити висновок про незадовільний техніко-економічний стан ДП «Пуща – Водиця», наявна технологічна криза. Підприємство потребує змін маркетингової політики та впровадженні змін виробництва продукції підприємства. Отримані дані, кадровий потенціал досліджуваного підприємства (наявність достатньої кількості кваліфікованих фахівців агропромисловості та садівництва), велика кількість земельних ділянок придатних під засів нових культур для вирощування, а також споживчий попит, дають нам змогу визначити основним елементом антикризової політики – розширення продовольчого ряду, а саме започаткування вирощування нової нішевої культури – лохини. Саме на базі ідеї впровадження вирощування даної ягоди в якості нового рентабельного процесу діяльності підприємства і буде будуватися програма антикризового управління підприємством.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ДП «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

3.1. Обґрунтування напрямів антикризового управління підприємством відповідно до типу ідентифікованої кризи

Здійснивши аналіз кадрового складу, наявних фінансових та земельних ресурсів підприємства, ми дійшли висновку, що доречним буде розвиток саме агро-виробничої галузі діяльності ДП «Пуща – Водиця». Відповідно до цього потрібні: перерозподіл ресурсів (як кадрових, так і фінансових) та залучення коштів для розвитку нового, актуального для споживчого ринку виду продукту.

Зважаючи на існуючі тенденції в харчуванні та клієнтський попит, малу кількість конкурентів, велику врожайність та середню вартість лохини на ринку, саме вирощування цієї ягоди було нами обрано пріоритетним напрямом розвитку підприємства.

Для отримання високоякісного продукту для реалізації свіжої лохини на ринок, планується створення промислових насаджень ягоди на площі близько 5 гектарів. Для створення промислових насаджень лохини необхідно провести попередній огляд ділянок, відведених для цього і розробити проект насаджень ягоди. Враховуючи середній розмір, який становить близько 1 гектара, необхідну кількість землі, а це від 4 до 20 гектарів, можна залучити паї підвладні підприємству.

На сьогоднішній день лохина є нішевою ягідною культурою, проте споживчий попит з кожним роком на дану ягоду тільки збільшується.

Аналізуючи ринок, ми виявили, що основними споживачами органічних ягід (таких як ожина, лохина та інші) є переважно покупці з середнім та високим рівнем доходів, так як ціна на ягоду є досить високою.

При цьому куші лохини є стійкими до клімату нашої місцевості та добре розвивається в ґрунтах нашого регіону.

Інвестором проекту є саме підприємство ДП Агрокомбінат «Пуща – Водиця». Учасники проекту є важливим елементом його структури, тому що саме вони забезпечують реалізацію задуму проекту.

Інформація щодо факторів впливу зовнішнього оточення на результати реалізації проекту подається у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Перелік факторів зовнішнього оточення, які впливають на реалізацію проекту

Фактори впливу	Характеристика	Тип впливу на реалізацію проекту	Ступінь впливу на реалізацію проекту
Нові інструментальні засоби	Використовуючи свої потенціали та фінансові ресурси, підприємство може здійснювати удосконалення наявних культур і розробку нових на підставі маркетингових досліджень споживчого попиту та досліджень фахівців підприємства в області аграрної науки.	Технологічний	4+
Рівень інфляції	Інфляція може значно вплинути на стабільність проекту.	Економічний	5–
Кваліфікація персоналу	Достатній вплив. Від рівня кваліфікації персоналу залежить як вирощування ягід, так і збір/зберігання урожаю.	Організаційний	3+
Рівень технічних засобів (комп'ютерів)	Високий рівень технічних засобів дасть змогу скоротити час на виконання проекту. Застосування стратегії мінімізації витрат може сприяти залученню контрагентів з продажу та переробки ягоди і формуванню нових каналів збуту.	Технічний	3+

Джерело: побудовано автором на основі опрацювання [7, с.76-80]

Керівництво ДП «Пуща – Водиця», яке буде займатися промисловим вирощуванням лохини на площі від 1-5 та більше гектарів, має придбати трактор класу МТЗ-82, знаряддя для підготовки ґрунту (плуг, культиватори

для суцільного та міжрядного обробітку землі), розсадоцидильну машину, обприскувач об'ємом 400- 600 літрів та платформи для збирання ягід лохини.

Оскільки продукція лохини, без охолодження після збирання, втрачає товарний вигляд, необхідно передбачити купівлю збірно-розбірних холодильних камер об'ємом 25-50 м³. (табл.3.2)

Таблиця 3.2

Інвестиційні витрати

№	Найменування витрат	Сума, грн.
1	Придбання трактору	400 000,0
2	Холодильні камери	100 000,0
3	Рекламна кампанія	20 000,0
	Всього	520 000,0

Джерело: побудовано автором

Умови сучасного ринку вимагають постійного просування і рекламування товару серед споживачів, тому керівництво ДП Агрокомбінат «Пуца – Водиця» мають організувати кампанію рекламних заходів, що будуть сприяти швидкому поширенню інформації стосовно нового виробника лохини.(табл.3.3)

Таблиця 3.3

Рекламний бюджет нового проєкту ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЦА - ВОДИЦЯ»

Заходи	Зміст	Витрати, грн
Дзвінки та розсилки	Поширення та надання інформації стосовно продукту серед потенційних клієнтів, що включає розсилку презентаційних матеріалів та листів-пропозицій.	5 000

Джерело: побудовано автором

Стратегія активної рекламної політики передбачає регулярне інформування та нагадування клієнтам про актуальні пропозиції та ціни. Тому, пропонуємо такий розрахунок бюджету на рекламні заходи. (табл.3.4.)

Таблиця 3.4

Бюджет витрат на рекламну діяльність ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА - ВОДИЦЯ»

Види засобів розповсюдження реклами	Місяці												Усього за рік	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Розсилки інформаційного матеріалу та дзвінки	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	60000

Джерело: побудовано автором

Інформування може здійснюватися по декількох каналах: розсилка інформації у вигляді листів-повідомлень на електронну пошту потенційних клієнтів, дзвінки з пропозиціями свого товару, участь у різних бізнес-заходах та виставках, а також просування сайту-візитівки в мережі.

В перші роки посадки кущів лохини необхідно передбачити також затрати на добрива, засоби захисту, пальне та оплату праці робітників, які відображені в економічних розрахунках табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Затрати на вирощування лохини по роках, грн

№ п/п	Статті витрат	Роки вирощування лохини				Разом
		1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	
1	Садівний матеріал	39600	0	0	0	39600
2	Добрива	2000	1750	1500	500	5750
3	Засоби захисту	2200	1700	1200	900	6000
4	Оплата праці з нарахуваннями	3200	15000	12000	10000	40200
5	Пальне	1500	2500	2200	1750	7950
6	Накладні витрати (10%)	4850	2095	1690	1315	9950
	Разом витрат, грн	53350	23045	18590	14465	109450

Джерело: розраховано автором

Потреба в оборотних коштах на вирощування лохини, включаючи заробітну плату, подана в нижче наведених розрахунках економічної ефективності.

3.2. Програма антикризового управління підприємством

Розглянемо важливість та ефективність даного проєкту ДП НДВА «Пуща - Водиця». (табл.3.6)

Таблиця 3.6

Постійні витрати ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА-ВОДИЦЯ»

№	Найменування витрат	Сума, грн.
1	Реклама	5 000,0
2	Амортизація	3 400,0
3	Заробітна плата	120 000,0
4	Комунальні платежі	3 000,0
5	Всього	131 400,0

Джерело: розраховано автором

Розмір амортизаційних відрахувань визначається лінійним методом, виходячи з терміну корисного використання основних фондів в 5 років. До постійних витрат також відносяться податкові відрахування, але в таблиці вони не враховуються, оскільки їх розмір не фіксований і залежить від розміру виручки.

Таблиця 3.7

Урожайність та цінова політика ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА - ВОДИЦЯ», грн

Рік	Культура	Кількість, га	Урожайність, кг/га	Валовий збір, кг	Відсоток реалізації, %		Ціна реалізації, грн/кг	
					на свіжий ринок	на переробку	на свіжий ринок	на переробку
1 рік	Лохина 1	5	500	2 500	100	0	130	100
2 рік	Лохина 2	10	10 000	100 000	80	20	140	100
3 рік	Лохина 3	15	8 000	120 000	80	20	140	100
4 рік	Лохина 4	20	6 000	120 000	70	30	150	100
	Всього			342 500				

Джерело: розраховано автором

З табл. 3.7 можна побачити розрахунки щодо урожайності та цінову політику продажу плодів.

Для збирання ягід лохини повинно бути залучено орієнтовно 15 сезонних працівників на кожен гектар насаджень лохини. Дефіцит робочої сили або несвоєчасне збирання суттєво впливає на якість продукції та знижує загальну родючість насаджень. (див. табл. 3.8)

Таблиця 3.8

Розрахунок заробітної плати персоналу ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЩА - ВОДИЦЯ»

Персонал	Кількість персоналу	Місячний оклад	Загальна сума
1 рік			
Водій для перевезення лохини до складу зберігання	1	7 000	7 000
Бухгалтер	1	8 000	8 000
Сезоні робітники	15	7 000	105 000
Всього	18	-	120 000
2 рік			
Водій для перевезення лохини до складу зберігання	2	7 000	14 000
Бухгалтер	1	8 000	8 000
Сезоні робітники	25	7 000	175 000
Всього	18	-	197 000
3-4 роки			
Водій для перевезення лохини до складу зберігання	2	9 000	18 000
Бухгалтер	1	10 000	10 000
Сезоні робітники	35	10 000	350 000
Всього	18	-	378 000

Джерело: розраховано автором

Запорукою успішного (прибуткового) вирощування лохини є отримання високоякісної ягоди. Лохина – ягода, що потребує відносно швидкої реалізації. Бажаною є якнайшвидша реалізація плодів. Наявність легкодоступних ринків та продаж якісної та свіжої ягоди є запорукою успішності продажу лохини.

Лохина може бути реалізована через реалізаційну мережу ДП «Пуща – Водиця» (вже наявних партнерів), придорожнім продажем, мережам магазинів та супермаркетів, на оптових та роздрібних ринках, а також ресторонам. Ягоди можна реалізувати на ті ж ринках, на яких реалізується овочева та фруктова продукція. Якщо вводити систему сортування, можна відбирати більшу за розміром ягоду, розробити пакування та реалізовувати ягоду в магазинах, що спеціалізуються на продажі органічної продукції та продукції, основним покупцем якої є споживач з фінансовим достатком вище середнього.

Отже, продаж лохини може охоплювати одразу декілька ринків збуту: як оптова реалізація, так і нішевий продаж у спеціалізованих магазинах.

На початковому етапі доцільно розглянути можливість залучення окрім власних також і кредитних коштів.

Таблиця 3.9

Прогнозний розмір доходу від реалізації лохини

Показник	2021	2022	2023	2024
Виручка від реалізації, тис.грн	325,0	13 200,0	15 840,0	16 200,0
на свіжий ринок	325,0	11 200,0	13 440,0	12 600,0
на переробку	-	2 000,0	2 400,0	3 600,0

Джерело: розраховано автором

Як видно з табл.3.9, з кожним роком урожайність буде підвищуватися, а отже будуть збільшуватися і доходи підприємства від реалізації ягоди.

Керівництву підприємства слід чітко визначитися з усіма видами практичної діяльності ДП, які дозволять підприємству краще використовувати наявні ресурси. Доречним є втілення більш прогресивних технологій, додаткова мотивація працівників, а також ефективне управління підприємством, яка передбачає стратегію різнобічного розвитку.

Витрати включають рекламу, амортизаційні відрахування, фонд оплати праці та інші витрати (табл.3.10).

Таблиця 3.10

План доходів та витрат ДП АГРОКОМБІНАТ «ПУЦА-ВОДИЦЯ»

Показники	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
А. Загальний обсяг товарів	325,0	13 200,0	15 840,0	16 200,0
Б. Собівартість проданих товарів — усього	1 493,35	2 387,04	4 554,59	4 550,46
зокрема:				
матеріальні витрати	53,35	23,04	18,59	14,46
прямі витрати праці	1 440,0	2 364,0	4 536,0	4 536,0
В. Валовий прибуток	-1 168,35	10 812,96	11 285,41	11 649,54
Г. Операційні витрати — усього	1 536,0	1 663,0	1 827,0	1 827,0
зокрема:				
заробітна плата персоналу (за винятком прямих витрат праці)	1 008,0	1 100,0	1 220,0	1 220,0
нарахування на заробітну плату	372,0	407,0	451,0	451,0
комунальні послуги	36,0	36,0	36,0	36,0
витрати на амортизацію	40,0	40,0	40,0	40,0
реклама	60,0	60,0	60,0	60,0
страхові платежі	15,0	15,0	15,0	15,0
інші операційні витрати.	5,0	5,0	5,0	5,0
Д. Операційний прибуток	-2 704,0	9 149,96	9 458,11	9 822,54
Е. Чистий прибуток до сплати податків	-2 704,0	9 149,96	9 458,11	9 822,54
Є. Податок з прибутку	-	1 646,8	1 702,5	1 768,1
Ж. Чистий прибуток	-2 704,0	7 503,16	7 755,61	8 054,44

Джерело: розраховано автором

Оцінку ефективності здійснюють на основі розрахунків таких показників, як чиста рентабельність витрат продукту та чиста рентабельність продажів.

Практика оцінки ефективності інвестицій базується на концепції оцінки вартості грошей у часі. При оцінці декількох схожих проектів слід звертати увагу на такі показники:

1. Чиста поточна вартість (net present value) – NPV.
2. Індекс прибутковості (profitability index) – PI.
3. Відношення вигоди до витрат (benefit/costratio) – И/C ratio.

4. Внутрішня норма прибутковості або прибутковість проекту (internal rate of return) – IRR.

5. Період окупності (payback period) – РВ.

Чиста поточна вартість (NPV):

$$NPV = \frac{B_1 - C_1}{1+r} + \frac{B_2 - C_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t} \quad (3.1)$$

де, B_1 - вигода проекту в рік;

C_1 – проектні затрати в рік.

Інвестору варто віддавати перевагу тільки тим проектам, для яких NPV має позитивне значення. Негативне ж значення є свідченням того, що даний проект не стане дохідно ефективним, так як норма прибутковості менша за необхідну.

$$NPV = ((-2704/1,12) + (7503,16/1,12^2)+(7755,61/1,12^3)+8054,44/1,12^4)-520,0) = 18\,566,72$$

Індекс прибутковості проекту (IP) відображує відносну прибутковість проекту або дисконтовану вартість грошових надходжень від проекту в розрахунку на одиницю вкладень. Даний показник розраховується відношенням чистих приведених надходжень від проекту на вартість початкових вкладень:

$$PI = \frac{NPV}{C_0} \quad (3.2)$$

де, NPV – чисті приведені грошові потоки проекту;

C_0 – початкові витрати.

Критерій прийняття проекту збігається з критерієм, заснованим на NPV, ($PI > 0$), однак, на відміну від чистої поточної вартості (NPV), індекс прибутковості (PI) показує ефективність вкладень.

$$PI = 18566,72 / 3029,33 = 6,12$$

Відношення вигоди/витрати або прибуток/витрати (Benefitsto Costs Ratio) розраховується за наступною формулою і показує частку від розподілу

дисконтованого потоку вигод на дисконтований потік витрат:

$$B / C_{ratio} = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}} \quad (3.3)$$

де, B_t – вигоди в рік t ;

C_t – витрати в рік t ;

r – норма дисконту;

t – рік здійснення проєкту.

Якщо B/C_{ratio} більше одиниці, то прибутковість проєкту вище і проєкт вважається привабливим. Цей показник може бути використаний для того, щоб продемонструвати наскільки можливе збільшення витрат без перетворення проєкту в економічно не вигідний захід. Так, значення даного показника рівне 1,05, яке вказує на те, що при зростанні витрат на 6% значення індексу прибутковості впаде нижче точки самоокупності, що дорівнює 1,00.

Таким чином, стає можливим швидко оцінити вплив на результати проєкту економічного і фінансового ризиків.

$$B / C = 18\,566,72 / 14\,532,80 = 1,28$$

Внутрішня норма рентабельності (Internal Rate of Return). Цікавим є значення процентної ставки r' , при якому $NPV=0$. У цій точці дисконтований потік витрат дорівнює дисконтованому потоку вигод. Вона має конкретний економічний зміст дисконтованої «точки беззбитковості» і називається внутрішньою нормою рентабельності (IRR).

На основі проведених розрахунків можна стверджувати, що при впровадженні бізнес-плану з вирощування лохини можна отримати достатньо високий чистий прибуток. Технологія вирощування ягоди –
Додаток Ж.

Таблиця 3.11

**Програма антикризового управління підприємства
(виробництво лохини)**

Вид діяльності	Зміст	Термін виконання	Відповідальна особа
Вибір ділянки для посадки лохини	- аналіз ділянок землі - вибір найбільш сприятливих для вирощування лохини ділянок	05.12.2020 - 10.12.2020	технолог
Підготовка ґрунту та підбір добрив	- при сильній засміченості ґрунту вносять гербіциди, зокрема для знищення дводольних бур'янів - зпушування ґрунту	25.04.2021	технолог
Закупівля саджанців лохини	- закупівля однорічних саджанців лохини в контейнерах для більш кращого приживання кущів.	15.04.2021	технолог
Висадка саджанців	- підготовка лунок для висадження рослин - висадка саджанців лохини	25.04.2021 - 27.04.2012	технолог
Догляд за кущами ягоди	- регулярний полив саджанців протягом 1-1,5 місяців після висадки кущів - інтенсивний полив кущів під час засушливих сезонів та дозрівання ягід	26.04.2021- 20.08.2021	технолог
Збір урожаю	- збір врожаю із залученням сезонних працівників - поміщення ягід до спеціальних ящиків для транспортування зберігання	25.08.21	технолог
Транспортування до місця зберігання	- транспортування ящиків лохини до місць зберігання та поміщення ягоди до холодильних камер	26.08.21	керівник відділу логістики
Укладання договорів в мережею супермаркетів	- обговорення та підписання договорів щодо реалізації плодів	20.08.2021	керівник відділу продажів
Транспортування товару до місць реалізації	- транспортування ягід в спеціальних холодильних контейнерах до супермаркетів	27.08.21	керівник відділу логістики

Розрахунок окупності проекту вказує на те, що термін виходу на позитивні грошові потоки становить 1,33 роки, що є досить хорошими показниками для аграрного бізнесу.

Розглянемо вплив запропонованого проекту на фінансовий стан підприємства та вплив на антикризове управління підприємством, тобто як зміниться тип кризи.

Таблиця 3.12

**Плановий прогноз ймовірності банкрутства ДП АГРОКОМБІНАТ
«ПУЦА - ВОДИЦЯ»**

Показники	Умовні позначення	2020	Плановий рік	Відхилення
Частка оборотних засобів у активах	K ₁	0,75	0,81	0,06
Рентабельність активів, обчислена за перерозподіленням прибутком	K ₂	0,91	0,97	0,06
Рентабельність активів, обчислена за прибутком від реалізації продукції	K ₃	-0,05	0,45	0,50
Коефіцієнт покриття за ринковою вартістю власного капіталу	K ₄	0,01	0,05	0,04
Віддача всіх активів	K ₅	0,62	0,71	0,09
Показник ймовірності банкрутства	Z	2,64	2,99	0,35
Оцінка ймовірності банкрутства	-	висока	дуже низька	збільшується

Джерело: сформовано на основі опрацювання фінансової звітності

ДП «ПУЦА - ВОДИЦЯ» (Додатки Б, В, Г, Д та Е)

За проведеним дослідженням в табл.3.12, можемо сказати, що за плановий рік підприємство буде мати дуже низьку ймовірність банкрутства, адже існує можливість терміново погасити свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних засобів (K₁ збільшується).

ВИСНОВКИ

Поняття «антикризового управління» знаходиться в процесі вивчення та розвивається в дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених. Вперше термін «антикризове управління» почали використовувати на початку 90-х років минулого століття, в період переходу до ринкової економіки, поступово впроваджуючи в діяльність перших приватних підприємств.

Система антикризового управління підприємством має базуватися на низці певних принципів, за умов дотримання яких, діяльність організації буде ефективною. Серед основних принципів фахівці виділяють: своєчасність діагностики фінансових та виробничих показників організації, термінове реагування на їх негативну динаміку та розвиток кризових явищ, адекватність реагування керівництвом компанії відповідно до ступеню існуючої загрози фінансовому добробуту. Важливим принципом є максимальне використання внутрішнього потенціалу та ресурсних можливостей підприємства для виходу з кризи та ліквідації її наслідків.

Антикризове управління полягає в систематичному використанні прийомів та методів фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства, що спрямовані на попередження та на врегулювання кризового явища та ситуації банкрутства.

Дана робота ґрунтується на матеріалах ДП Науково-дослідного, виробничого агрокомбінату «Пуца – Водиця». Офіційною датою реєстрації агрокомбінату «Пуца-Водиця» вважають 17 червня 2002 року, хоча функціонування державного підприємства почалося значно раніше. Основним напрямом роботи агрокомбінату є вирощування зернових, бобових та насіння олійних культур. Проте, «Пуца-Водиця» має широку виробничу спеціалізацію.

Виробнича спеціалізація: овочівництво закритого і відкритого ґрунтів, промислове грибівництво, садівництво, молочне і м'ясне тваринництво,

переробка овочів, фруктів, грибів і м'яса. Виробництво має цілорічний характер.

На ринки Києва, Київської області та інших регіонів України агрокомбінат постачає свіжу овочеву продукцію, гриби, фрукти, ягоди, плодоовочеві, грибні та м'ясні консерви, вітамінізовані соки й напої, м'ясо і молокопродукти, хліб і хлібобулочні вироби, квіти.

За результатами аналізу, у 2019 році склад працівників змінився, зменшилась кількість робочих, спеціалістів стало більше лише на 2 особи. У 2019 році значне зменшення технічного персоналу. Аналіз структури персоналу за статтю показав, що його структура також майже не змінилася. Жінки становлять майже 61,2% в 2019 році від усієї кількості, при цьому обіймають такі посади як: економіст, бухгалтер, маркетолог, менеджер, еколог, технолог.

Із даних було виявлено, що за п'ять років обсяг виробництва зріс на 136,6%, а обсяг реалізації - на 106,5%. Якщо за попередні роки темпи зростання виробництва і реалізації збігалися, то за останній рік темпи зростання виробництва значно вищі від темпів реалізації продукції, що свідчить про нагромадження залишків нереалізованої продукції на складах підприємства, яка не була реалізована.

Аналізуючи динаміку балансу ДП Агрокомбінату «Пуща - Водиця», можна зробити висновок, що зменшились оборотні активи на 14792 тис.грн. за 2018 рік, та збільшилися на 1200 тис.грн. - за 2019 рік. Необоротні активи навпаки, збільшилися на 57992 тис.грн. за 2018 рік та на 22319 тис.грн. в 2019 рік.

Як видно з даних, власний капітал на кінець року збільшується на 55464 тис.грн. за 2018 рік та на 21223 тис.грн. за 2019 рік внаслідок збільшення усіх його складових. Поточні зобов'язання зменшують величину власного капіталу, що підтверджує основне рівняння балансу. Поточні зобов'язання збільшилися на 56489 тис.грн за 2018 рік та зменшилися на 12264 тис.грн за 2019 рік.

Можна зробити висновки, що ДП Агрокомбінат «Пуща - Водиця» веде малоефективну господарську діяльність. Підприємство, у якого сума продажу перевищує витрати на виробництво, управління підприємством і продаж продукції, називають прибутковим. Але наше підприємство збиткове, тому що рентабельність з знаком « - ». Таким чином, можна констатувати, фінансовий стан дійсно знаходиться на неналежному рівні. Потрібно знаходити шляхи для вдосконалення виробничих процесів, впроваджувати нові технології, вдосконалювати продукцію і постійно видавати на ринок нові її види.

На кінець 2019 року підприємство має задовільну структуру балансу, адже існує можливість терміново погасити свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних засобів (K_1 збільшується). Підсумовуючи всі дані, можна дійти висновку, що існує висока можливість банкрутства підприємства, і вона збільшується.

Найважливіша проблема будь-якого підприємства, що працює в ринкових умовах, – це проблема його виживання і забезпечення безупинного розвитку. Ефективне вирішення цієї проблеми полягає у створенні і реалізації конкурентних переваг продукції, що значною мірою можуть бути досягнуті на основі ефективної стратегії розвитку підприємства.

Стратегічною пропозицією для ДП «Пуща - Водиця» є розроблення антикризової програми, що передбачає впровадження у виробничий процес нового виду продукту, а саме - вирощення лохини. Запорукою успішної реалізації лохини є вирощування та просування високоякісного продукту. Програмою антикризового управління передбачено:

- закупівля саджанців лохини;
- закупівля обладнання для обробки землі та зберігання ягід;
- залучення фахівців з вирощування та догляду за кущами;
- розвиток рекламної діяльності з просування ягід на ринок;
- пропозиції щодо реалізації врожаю лохини і т.д.

На основі проведених розрахунків можна стверджувати, що при впровадженні бізнес-плану з вирощування лохини можна отримати достатньо високий чистий прибуток і забезпечити рентабельність на рівні 28,0%. Розрахунок окупності проекту показав, що термін виходу на позитивні грошові потоки становить 1,33 роки.

Дана антикризова програма представляє собою комплексне опрацювання впровадження нового для ДП «Пуща – Водиця» напрямку для розвитку, а саме – вирощування та реалізація нової ягідної культури. Програма передбачає залучення кредитних коштів та перерозподіл наявних ресурсів підприємства. Результати даної роботи представляють практичний інтерес для менеджменту ДП Агрокомбінат «Пуща – Водиця» і стануть основою для розвитку діяльності та підвищення доходів підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амосов О.Ю. Економіко-правове забезпечення антикризового фінансового управління: державно-управлінський аспект / О.Ю.Амосов // Державне будівництво. – Харків: ХарРІНАДУ «Магістр». – 2008. – No 1. – С. 7-10.
2. Амоша О. І., Кузьменко Л. М., Ращупкіна В. М. Антикризове управління: технологія процесів реорганізації: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Донбаська національна академія будівництва та архітектури. - Макіївка: [б. в.], 2008. – 400 с.
3. Андрушко О. Б. Моделювання діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства / О. Б. Андрушко, М. Р. Горбачовська // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2006. - №2(552). – С. 150-152.
4. Ансофф И. Стратегическое управление/ Пер. с англ. - М.: Экономика, 1989.-519 с.
5. Ансофф И., Макдоннел Эдвард Дж. Новая корпоративная стратегия: Пер. с англ. - СПб.: ПитерКом, 1999. -416 с
6. Беликов А.Ю. Методы количественной оценки риска банкрутства предприятий / А.Ю. Беликов, Г.В. Давыдова // Управление риском. – 1998. – No 3. – С. 13-20
7. Белый А.П. Комплексные оценки в системе рейтингового управления предприятием: монография / А.П. Белый, Ю.Г. Лысенко. – Донецк: Юго- Восток, 2003. – 117 с.
8. Бланк И.А. Антикризисное финансовое управление предприятием / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2006. – 672 с.
9. Бланк И.А. Антикризисное финансовое управление предприятием / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2006. – 672 с.
10. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т. 2. / И.А. Бланк. – К: Ника-Центр, 1999. – 520 с.

11. Бланк И.А. Финансовый менеджмент / И.А. Бланк. – К.: МП «ИТЕМ лтд», СП «АДЕФ-Украина», 1999. – 354 с.
12. Бланк І. О. Управління фінансами підприємства / І. О. Бланк, Г. В. Ситник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – С.218.
13. Большой экономический словарь / под ред. А. Азрилияна. – 5-е изд. доп. И перераб. – М.: Институт новой экономики, 2002.- С.341.
14. Бондарева Г.Г. Сутність політики антикризового фінансового управління та критерії діагностики банкрутства підприємства / Г.Г. Бондарева // Зовнішня торгівля – проблеми та перспективи. – 1997. – №1. – С. 34-39.
15. Боросов А.Н. Организация финансового менеджмента на малых предприятиях / А.Н. Боросов // Финансовый менеджмент (рус). – 2010. – №6. – С. 34-43.
16. Брігхем Е.Ф. Основи фінансового менеджменту / Е.Ф. Брігхем. – К.: КП «ВАЗАКО», «МОЛОДЬ», 1997. – 1000 с.
17. Бродский Б.Е. Антикризисное управление / Б.Е. Бродский, Е.П. Жарковская. – 4-е издание. – К.: Омега-Л, 2013. – 356 с.
18. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / В.О. Василенко. – К. : ЦУЛ, 2009. – 560 с.
19. Вістяка Т. Фінансовий контролінг в системі управління / Тетяна Вістяка // Проблеми економіки. – 2011. – № 2. – С. 34-52.
20. Волосовин А.Е. Концепція створення систем інтегральної діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємств / А.Е.Волосовин, І.С. Ткаченко // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – 2012. – №9-10. – С. 63-72.
21. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання. - К., 2000.
22. Довгалюк В.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник / В.І. Довгалюк. – Хмельницький: Евріка, 2013. – 156 с.
23. Зятковський І.В. Фінансове оздоровлення підприємств: теорія і

практика: Монографія. – Тернопіль: Економічна думка. – 2003. – 344 с.

24. Кислухіна І. Проблеми формування концептуальних і методических основ антикризисного управління / Ирина Кислухіна // Проблеми теорії і практики управління. – 2014. – № 5. – С. 36-40.

25. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. пос. / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова. – [3-є вид. і доп.]. – К. : Знання, 2008. – С.180-192.

26. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: Навч. посібник. 2-ге вид., стереотип. - Львів: «Новий Світ-2000», 2006. - 388с .

27. Кривов'язнюк І. Вч. Антикризисне управління підприємством: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Луцький держ. технічний ун-т; Волинський ін-т економіки та менеджменту. - К. : Кондор, 2008. – С. - 366.

28. Круглова Н.Ю. Антикризисное управление: Учебное пособие для вузов / Н.Ю. Круглова. – М.: Кнорус, 2010. – 512 с.

29. Крутик А.Б. Антикризисный менеджмент: превентивные методы управления / А.Б. Крутик. – К.: Ніка-Центр, 2015. – 365 с.

30. Кукурудза Л.О. Банкрутство: причини, наслідки, організація протидії / Л.О. Кукурудза // Вісник КДТЕУ. – 1999. – № 1. – С. 36-58.

31. Лігоненко Л. О., Тарасюк М. В., Хіленко О. О. Антикризисне управління підприємством: Навч. посіб. / Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : КНТЕУ, 2005. - 377с.

32. Манойленко О. В. Механізми антикризисного управління в корпоративному секторі економіки / Національна академія держ. управління при Президентові України. - К. : Видавництво НАДУ, 2006. – С.- 351.

33. Масенко Б. П., Афонченкова Т. М. Антикризисне управління: Навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ / Європейський ун- т. - К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. - 263с .

34. Немцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент. - К., 2002.

35. Пастухов В.В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність. - К.: КНЕУ, 2002. - 301 с.

36. Раєвнева О. В., Голяд Н. Ю. Моделювання антикризового управління регіоном. - Х. : Видавництво ХНЕУ, 2007. - 300 с .
37. Рясних Є.Г. Основи фінансового менеджменту: навч. посіб. / Є.Г. Рясних. – 2-е вид., допов. і перероб. – К.:Скарби, 2013. – 238 с.: іл.
38. Старостенко Г.Г. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Г.Г. Старостенко, Н.В. Мірко. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 224 с.
39. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2012. – С. 32-70; 216-245; 285-295.
40. Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент: Искусство разработки и реализации стратегии: Учебн. для вузов / Пер. с англ. - М: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. - 576 с .
41. Шеремет А.Д. Финансы предприятий: менеджмент и анализ / А.Д. Шеремет, А.Ф. Ионова. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 360 с.
42. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2004. - 699 с.
43. Шпильовий В.А. Управлінські рішення в системі антикризового фінансового менеджменту / В.А. Шпильовий, Д.В. Щербатих // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. – 2012. – Вип. 32. – С. 127-130.
44. Щербатих Д.В. Складові антикризового механізму фінансового менеджменту промислових підприємств / Д.В. Щербатих // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. – 2013.
45. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>

ДОДАТКИ

Додаток А

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет економіки, менеджменту і психології
Кафедра менеджменту

МЕНЕДЖМЕНТ: ІМПЕРАТИВИ ТА ВИКАЛКИ

**Збірник наукових статей студентів заочної форми навчання,
які здобувають освітній ступінь «магістр»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
спеціалізацією «Управління бізнесом»**

Частина 1

Київ 2020

КРОПИВКА Ю. Крос-культурна взаємодія у бізнес-середовищі	87
МАЛАШКО А. Мотивація працівників ресторану Noodle Doodle: практичний аспект.....	91
РУЖИНСЬКА В. Теоретичні та методологічні засади формування і розвитку іміджу підприємства.....	96
СУХОРУКОВА В. Механізм управління реформуванням організаційної культури на підприємстві.....	101
РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЇ: ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ	
АНДРІЄЦЬ К. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.....	108
БАТИШЕВА К. Формування системи ризик-менеджменту на підприємстві	112
ДОВГАЛЮК К. Алгоритм діагностики готовності підприємства до здійснення стратегічних змін.....	117
КОВАЛЕНКО Е. Методичний інструментарій діагностики кризового стану підприємства.....	121
МУРОВАНА І. Методичний інструментарій визначення рівня конкурентоспроможності підприємств	126
ПАРФЕНОВ М. Оптимізація бізнес-процесів на підприємстві	132
СИПЧЕНКО О. Формування корпоративної стратегії підприємства	137
УДОВЕНКО А. Конкурентоспроможність підприємства.....	142
ШАБЕТА М. Особливості використання ключових показників ефективності в управлінні бізнесом	147
ЯРМОЛЕНКО Н. Управління ефективністю операційної діяльності підприємства.....	155
РОЩЕНКО А. Управління продуктивністю бізнес-процесів на підприємстві.....	161

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДІАГНОСТИКИ КРИЗОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

КОВАЛЕНКО Е., 1м курс ФЕМП КНТЕУ,
спеціальність «Менеджмент»,
спеціалізація «Управління бізнесом»

У статті досліджено сутність поняття «діагностика кризового стану підприємства», проаналізовано фази розвитку кризи та досліджено методичний інструментарій діагностики криз на підприємстві, розглянута сутність антикризового управління організацією.

In the article researched the essence of the concept «diagnostics of a crisis state of an enterprise», analyzed the phases of the crisis at the organization, investigated the methodological tools for crisis diagnosis and considered the essence of anti-crisis management.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку підприємництва в Україні та в світі актуальною залишається проблема оцінки загального стану підприємства, його ресурсних можливостей та економічного потенціалу в умовах мінливості та динамічності розвитку ринку. Особливе місце в управлінні організацією займає діагностика кризових явищ та ситуацій, що можуть виникати в організації під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. Проте, якщо внутрішні зміни можна контролювати шляхом моніторингу основних економічних показників підприємства, то зовнішнє середовище є складно передбачуваним і таким, що вимагає постійної та швидкої реакції управлінців на зміни. Тому дослідження в області антикризового управління, підбір інструментарію для діагностики передкризового та кризового стану є важливими складовими розвитку економічної науки та галузі управління в цілому.

Мета статті. Дослідити методи діагностики кризового стану сучасного підприємства.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Дослідженням організаційно-економічного та методичного аспектів кризового управління присвячені праці зарубіжних вчених Г. Чейса, П. Самуельсона, Д. Холуша, Л. Бартона та інших. Проблемами фінансового менеджменту та питанням прогнозування криз на підприємствах також займалися З. А. Айвазян, В. В. Кириченко, Е. А. Уткіна, Ю. В. Яковцев, О. О. Терещенко, Л. О. Лігоненко, С. В. Оборська, В. А. Баранов, І. А. Бланк, Е. М. Коротков, О. М. Скібіцький та А. К. Свірідова. У свою чергу, К. І. Залогіна вивчала антикризове управління підприємством в умовах перехідної економіки України. В літературі, присвяченій проблемам антикризового управління та менеджменту, висвічуються результати досліджень вчених, їх теорії та погляди на перебіг економічних циклів, їх вплив на стратегію та тактику управління організацією, етапи та види кризових явищ.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи поняття «діагностика кризового стану підприємства» ми виявили, що не існує однозначного підходу до визначення його сутності. Аналізуючи проблему кризових станів організації, вчені вкладають різний зміст в поняття залежності від суб'єктів, об'єктів та способів проведення аналізу.

Наприклад, А. Азріліян дає таке визначення: «Діагностика кризового стану підприємства – це дослідження, орієнтоване на визначення цілей функціонування підприємства, методів їх досягнення та виявлення недоліків» [1].

Л. Коваленко та Л. Ремньова визначають предмет нашого дослідження як «сукупність методів аналізу для своєчасного розпізнавання симптомів фінансової кризи на підприємстві і оперативного реагування на неї на початкових стадіях з метою зменшення ймовірності повної фінансової неспроможності суб'єктів господарювання» [2].

На думку О. Андрушко та М. Орбачевської, діагностика криз є «системою ретроспективного, оперативного та перспективного цільового аналізу, спрямованого на виявлення ознак кризового стану підприємства, оцінку загрози його банкрутства та можливостей подолання кризи» [3].

І. Бланк визначає діагностику кризового стану як «систему цільового фінансового аналізу, що спрямована на виявлення кризового стану підприємства, який спричиняє загрозу його банкрутства» [4].

Аналіз кризового стану організації спрямовані на:

- діагностику наявних проблем у діяльності підприємства;
- здійснення цільового фінансово-економічного аналізу;
- вивчення мети та цілей функціонування організації;
- методи реалізації цілей підприємства;
- встановлення наявності або відсутності кризових ознак та ситуацій.

Проте, своєчасна діагностика та оперативне реагування керівників на кризові ознаки дозволяють організації уникнути фінансову неспроможність та банкрутство.

На рівні підприємства розвиток кризи поділяють на три стадії: прихована (криза ефективності), криза платоспроможності та криза розрахунків по заборгованостям. Третя фаза несе загрозу банкрутства.

Характерними ознаками першої фази кризи є зниження ефективності діяльності організації. В значній мірі зменшуються показники прибутковості обороту та капіталу підприємства. Спостерігається негативна динаміка в тривалості фінансового та операційного циклу, знижується ринкова вартість організації. Ефективність знижується через те, що підприємство зазнає збитків спочатку від проведення окремих господарських операцій, потім, в наслідок їх накопичення, за окремі проміжки часу.

На цій стадії збитки ще можуть покриватися за рахунок внутрішніх резервів організації, наприклад, нерозподіленого прибутку за попередній період. Проте, поступово внутрішні резерви підтримки підприємства вичерпуються і настає друга стадія кризи.

Криза платоспроможності характеризується дефіцитом грошових ресурсів організації для виконання нею своїх зобов'язань та фінансування своєї поточної діяльності. Зовнішніми ознаками даної фази кризової ситуації є затримка виплати поточних платежів у зв'язку з недостатністю коштів на розрахунковому рахунку підприємства. На організацію накладають економічні санкції, штрафи та пені за несвоєчасний розрахунок. В компанії виникає прострочена кредиторська заборгованість, непогашені кредити та позики. Поглиблення цього етапу кризи передбачає перехід підприємства від статичної неплатоспроможності до динамічної. Як наслідок довгострокових грошових заборгованостей, виникає майнова неплатоспроможність, а згодом – загальна.

Третя стадія – криза розрахунків по боргах, виникає при значній фінансовій неспроможності та обумовлює виникнення ситуації банкрутства.

Стадії розвитку кризи можуть бути різної тривалості та інтенсивності в залежності від виду підприємства, його структури та ресурсних можливостей [5].

Антикризове управління полягає в систематичному використанні прийомів та методів фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства, що спрямовані на попередження та на врегулювання кризового явища та ситуації банкрутства.

Методичне забезпечення діагностики кризового стану підприємства розгалужується на велику кількість різних методів та підходів. Дослідники виокремлюють два основних підходи до аналізу кризи підприємства:

- використання багатофакторних моделей та методів;
- порівняльний аналіз показників діяльності.

В залежності від виду статуту методичні підходи до здійснення кризової діагностики поділяють на наукові та державні.

До державних методик в Україні відносять [6]:

1) «Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства», затверджені наказом Міністерства економіки України від 17 січня 2001 р. №10;

2) «Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій», затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству № 37 від 21.03.1997 р.

Вищенаведені методики створені з метою надання методичної допомоги спеціалістам, що приймають рішення стосовно визнання структури балансу організації задовільною або незадовільною, а самого підприємства – платоспроможним або неплатоспроможним.

За напрямом дослідження методичні підходи до діагностики криз на підприємстві можуть бути орієнтовані на:

- фінансово-майновий стан;
- організацію керівництва;
- діагностику ресурсного потенціалу;
- результати господарської діяльності організації;
- діагностику за різними показниками діяльності підприємства (комбінований).

Найбільш ефективним вважається комбінований метод аналізу кризових явищ компанії, так як його використання передбачає збалансовану різнобічну діагностику, з урахуванням показників з різних сфер діяльності підприємства. Даний підхід дозволяє дослідити роботу організації комплексно та дає можливість визначити одразу декілька показників з ознаками кризи на підприємстві.

Діагностика кризи на підприємстві може бути ініціативою різних суб'єктів антикризового процесу. Можна поділити діагностику кризового стану і загрози банкрутства на зовнішню та внутрішню. Внутрішня здійснюється з ініціативи керівництва організації або його власників. Ініціатором зовнішньої є як кредитори підприємства, так і потенційні інвестори, для яких діагностика підприємства є необхідною для того, щоб оцінити доцільність санації.

Діагностика кризового стану є необхідною складовою процесу антикризового менеджменту. Саме результати цього аналізу дають змогу визначити глибину кризового явища, масштаб та очікуваний час виникнення ситуації банкрутства. Також, обґрунтувати заходи, що є необхідними для подолання кризи та оцінити ресурсні можливості організації. Діагностика та грамотна інтерпретація її висновків дають змогу прогнозувати наслідки подальшого розвитку ситуації[7].

Діагностичне дослідження проводять у декілька етапів:

Перший етап передбачає створення інформаційної бази дослідження. Проведення діагностики кризового стану та банкрутства вимагає використання певного комплексу внутрішньої та зовнішньої інформації стосовно результатів та перспектив роботи організації. Якісні ознаки даної інформаційної бази дослідження є впливовими чинниками, так як доступ до деяких джерел інформації є запорукою повноти та достовірності бази, а також визначає коректність вибору методів дослідження та діагностичного висновку в цілому.

Інформаційна база представляє собою сукупність внутрішньої та зовнішньої інформаційних підсистем. Внутрішня інформація: фінансова звітність організації:

- форма №1 – «Баланс»;
- форма №2 – «Звіт про фінансові результати діяльності та їх використання»;
- форма №3 – «Звіт про рух грошових коштів»;
- форма №4 – «Звіт про власний капітал».

До внутрішньої інформації також відносять первинну бухгалтерську та оперативну інформацію стосовно фінансових зобов'язань, його дебіторів, наявних матеріальних та товарних запасів, джерел отримання доходів, складу поточних витрат.

Збір внутрішньої інформації повинен проходити за затвердженням переліком показників з певною визначеною періодичністю. Якщо бухгалтерський облік на підприємстві є автоматизованим, то збір даних може формуватися автоматично відповідно до розробленої програми. Інформація, з якої формується база має відображати певне та об'єктивне уявлення щодо обсягів та термінів виконання зобов'язань та платежів, які необхідні для нормального перебігу фінансування діяльності.[8]

Зовнішня інформація накопичується з метою моніторингу зовнішнього оточення підприємства, регулювання підприємницької діяльності державою та податкової політики держави. Джерелами такої інформації є спеціалізовані видання, публікації в пресі, економічні і політичні новини, інформація від представників владних структур, законодавчі акти, макроекономічна статистика, а також відомості про очікуваний рівень інфляції. Зовнішня інформація, як правило, є інформацією якісного змісту, проаналізувавши який можна освідомити загальний напрямок розвитку ситуації та перспективи підприємства.

Другий етап діагностики кризового стану на підприємстві передбачає визначення масштабу кризового явища та рівня загрози банкрутства. На цьому етапі перевіряється наявність збитків за результатами господарсько-фінансової діяльності, а також об'єми цих результатів порівняно з власним капіталом. Перевіряється наявність позик та кредитів, які не були погашені в потрібний термін, кредиторської заборгованості перед бюджетом. Досліджується тривалість операційного циклу та можливі причини подовження циклу. В кількісному відношенні оцінюється вірогідність банкрутства підприємства (оцінка проводиться за допомогою використання спеціальних індексів і моделей).

Даний етап являє собою експрес-аналіз підприємства. Якщо результати цієї фази перевірки є задовільними, близькими до норми, діагностику можна вважати завершеною. Проте, якщо на цьому етапі виявляється негативні кризові дестабілізуючі явища та проблеми в організації, слід переходити до наступного етапу роботи – більш поглибленого аналізу кризи.

Поглиблена діагностика криз полягає в перевірці підприємства за допомогою спеціального інструментарію, такого як, оцінка динамічної платоспроможності і грошових потоків підприємства, імітаційне і стохастичне моделювання руху коштів та виникнення їх дефіциту, розробка прогнозів та ймовірних сценаріїв розвитку фірми.

Наступним кроком є визначення основних факторів виникнення кризи та причин її поглиблення. Завданням цього етапу є визначення переліку кризових причин та оцінка впливу кожного з них на появу і поглиблення кризової ситуації. Результатом цієї роботи є проранжований список найбільш негативних та позитивних факторів як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Якщо виявлені негативні фактори переважно зовнішнього впливу, на які керівництво підприємства не може безпосередньо впливати, то це підвищує загрозу поглиблення кризового явища та ймовірність виникнення банкрутства.

Розроблений перелік факторів розвитку кризи дає змогу визначити основні найбільш значущі проблеми підприємства, на усунення яких в процесі подальшої роботи і будуть спрямовані ресурси, і нейтралізація котрих сприятиме подоланню кризи. Позитивні ж фактори розглядаються як ресурсний потенціал організації, який також буде сприяти виходу з кризової ситуації.

Третій етап – створення прогнозів стосовно наслідків, які можуть виникнути в ситуації банкрутства підприємства. Завданням цієї фази діагностики є оцінка вірогідності поглиблення кризи та аналіз можливих наслідків. Прогнозування наслідків потребує оцінки вартості самого підприємства, а також оцінки його активів. Ця робота проводиться для отримання кількісної оцінки ліквідаційної і ринкової вартості майна організації. Оцінюється обсяг грошей, що можуть бути використані в якості платежу по зовнішнім зобов'язанням.

Для такого типу оцінювання підприємства розробляється спеціальний специфічний для кожного окремого об'єкту інструментарій, що створюється з урахуванням особливостей підприємства, наявності боргів. Методологічну основу оцінки організації складають стандарти оціночної діяльності.

Після оцінки підприємства проводять поглиблений аналіз боргів підприємства. Результати аналізу відображають реальну вартість зовнішніх зобов'язань, яку необхідно враховувати при визначенні вартості чистих активів, а це, в свою чергу, дає можливість оцінити їх якісні характеристики. Якісні характеристики – це причини виникнення кризового явища та характер взаємовідносин з суб'єктом боргу.

Наступним кроком є оцінка фінансових наслідків при настанні банкрутства. Наслідки виникнення ситуації банкрутства доцільно аналізувати з точки зору економічних інтересів власників. Кількісні параметри такого типу наслідків мають оцінюватися за допомогою

спеціально розробленої системи оціночних показників, що впливають на вибір інструментів антикризового управління.

Четвертий етап полягає у дослідженні та оцінюванні можливості виживання підприємства:

- аналіз ресурсних передумов виживання підприємства (матеріальних, фінансових, організаційних та трудових);
- можливостей розвитку підприємства та укріплення його здатності до конкуренції;
- аналіз зовнішнього середовища.

П'ятим етапом є підбиття підсумків та узагальнення результатів діагностичного процесу. Створюється загальний висновок про стан підприємства. У висновках вказують відомості про характер прояву кризових явищ, їхній вплив на роботу організації, ступінь вірогідності виникнення банкрутства і очікуваний термін. Вказуються відомості про масштаб та глибину кризи, а також прогноз стосовно вирішення кризи за допомогою наявного ресурсного потенціалу. Висновок містить аналіз зовнішнього середовища та стану ринку. Прогнозуються можливі ситуації поглиблення кризи.

Така послідовність процесу діагностики кризи на підприємстві дає можливість структуровано та послідовно вивчити всі необхідні параметри підприємства, знайти проблемні явища та ступінь їх впливу на стан організації, надати точну і об'єктивну інформацію власникам та інвесторам. Результати такого дослідження дозволять обрати правильний шлях виходу із кризи та є підґрунтям для прийняття рішень керівництвом щодо стратегії і тактичних кроків антикризового управління.

Застосування результатів діагностики кризового стану підприємства в процесі антикризового управління передбачає зміну політики менеджменту та реорганізації діяльності відповідно до виявлених проблем підприємства.

Список використаних джерел

1. Большой экономический словарь / под ред. А. Азрилияна. – 5-е изд. доп. и перераб. – М. : Институт новой экономики, 2002. – С. 341.
2. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. пос. / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова. – [3-тє вид. і доп.]. – К. : Знання, 2008. – С. 180-192.
3. Андрушко О. Б. Моделювання діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства / О. Б. Андрушко, М.Р. Горбачовська // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2006. – №2(552). – С. 150-152.
4. Бланк І. О. Управління фінансами підприємства / І. О. Бланк, Г. В. Ситник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – С. 218.
5. Кривов'язнюк І. В. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Луцький держ. технічний ун-т; Волинський ін-т економіки та менеджменту. – К. : Кондор, 2008. – С.366.
6. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>
7. Лігоненко Л. О., Тарасюк М. В., Хіленко О. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К. : КНТЕУ, 2005. – С.377.
8. Маноїленко О. В. Механізми антикризового управління в корпоративному секторі економіки / Національна академія держ. управління при Президенті України. – К. : Видавництво НАДУ, 2006. – С.- 348-351.

Робота виконана під науковим керівництвом д-ра екон. наук, професора ФЕДУЛОВОЇ І. В.

Додаток Б

Форма І

			Додаток 1		
			до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1		
			"Загальні вимоги до фінансової звітності"		
			КОДИ		
			Дата (рік, місяць, число) 2016 01 01		
Підприємство	Державне підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуща-Водиця"		за ЄДРПОУ	00849296	
Територія			за КОАТУУ	3222486201	
Організаційно-правова форма господарювання	<i>державна</i>		за КОПФГ	1064	
Вид економічної діяльності	<i>сільське господарство</i>		за КВЕД	01.11	
Середня кількість працівників ¹	300				
Адреса, телефон	434-94-36, 434-89-37, факс 434-86-66				
Одиниця виміру:	<i>тис.грн.</i> без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					
"v"					

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан)

на " 31 " грудня 2015 року

			Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
АКТИВ		Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1		2	3	4	
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ					
Нематеріальні активи		1000	140	41	
первісна вартість		1001	705	704	
накопичена амортизація		1002	565	663	
Незавершені капітальні інвестиції		1005	4 377	4 377	
Основні засоби		1010	21 058	16 379	
первісна вартість		1011	110 876	110 477	
знос		1012	89 818	94 098	
Інвестиційна нерухомість		1015			
Первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016			
Знос інвестиційної нерухомості		1017			
Довгострокові біологічні активи		1020	4 466	5 048	
Первісна вартість довгострокових біологічних активів		1021	6 858	6 622	
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів		1022	2 392	1 574	
Довгострокові фінансові інвестиції:					
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030			
інші фінансові інвестиції		1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040			
Відстрочені податкові активи		1045			
Гудвіл		1050			
Відстрочені аквізиційні витрати		1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065			
Інші необоротні активи		1090	7	7	
Усього за розділом I		1095	30 048	25 852	

Продовження дод. Б

II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси	1100	11 039	10 335
Виробничі запаси	1101	3 058	3 052
Незавершене виробництво	1102	1 857	2 316
Готова продукція	1103	5 922	4 731
Товари	1104	202	236
Поточні біологічні активи	1110	5 028	3 141
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	633	621
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	896	187
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 541	2 171
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	705	164
Готівка	1166	22	25
Рахунки в банках	1167	683	139
Витрати майбутніх періодів	1170	111	
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	6 044	492
Усього за розділом II	1195	25 997	17 111
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
БАЛАНС	1300	56 045	42 963
ПАСИВ			
I	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал	2	3	4
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 845	70 845
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	1 732	1 732
Додатковий капітал	1410	16 246	16 246
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	2 133	2 133
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-96 094	-56 212
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	-5 138	34 744
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505	70	43
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви у тому числі в:	1530		
резервах довгострокових зобов'язань	1531		
Резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	70	43

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	19 050	
товари, роботи, послуги	1615	15 736	6 647
розрахунками з бюджетом	1620	503	324
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	269	362
розрахунками з оплати праці	1630	674	826
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	24 858	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	23	17
Усього за розділом III	1695	61 113	8 176
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	56 045	42 963
Керівник		Кириченко В.А.	
	<i>підпис</i>	<i>П.Л.Б.</i>	
Головний бухгалтер		Мороз М.А.	
	<i>підпис</i>	<i>П.Л.Б.</i>	

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Форма 2

										КОДИ	
						Дата (рік, місяць, число)		2016		01 01	
Підприємство		Державне підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуща-Водиця"				за СДРПОУ		00849296			
		(найменування)									
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)											
за 2015 рік											
						Форма № 2		Код за ДКУД		1801003	

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код	За звітний	За аналогічний період
1	рядка	період	попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15 771	12 705
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	16 288	14 846
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090		
збиток	2095	517	2141
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	5 775	4 546
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	5 496	3 815
Витрати на збут	2150	1 489	1 215
Інші операційні витрати	2180	10 231	5 176
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
збиток	2195	11 958	7 801
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	65 290	178
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	9 047	7 517
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	44 285	
збиток	2295		15 140
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	44 285	
збиток	2355		15 140

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код	За звітний	За аналогічний період
1	рядка	період	попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	44 285	-15 140

Продовження дод. Б

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	12 869	12 508
Витрати на оплату праці	2505	10 367	9 723
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 803	3 571
Амортизація	2515	5 281	7 065
Інші операційні витрати	2520	10 231	4 408
Разом	2550	42 551	37 275
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		
Керівник	<i>підпис</i>	Кириченко В.А.	
Головний бухгалтер	<i>підпис</i>	Мороз М.А.	

Форма 3

		КОДИ		
		2016	01	01
Підприємство	Державне підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуца-Водиця" за ЄДРПОУ	00849296		
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (за прямим методом)				
за 2015 рік				
		Форма № 3	Код за ДКУД	1801004
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	36 794	17 535	
Повернення податків і зборів	3005			
у тому числі на додану вартість	3006			
Цільового фінансування	3010		2 550	
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	79	628	
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		5 818	
Надходження від повернення авансів	3020			
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2	1	
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	13		
Надходження від операційної оренди	3040	86		
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045			
Надходження від страхових премій	3050			
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055			
Інші надходження	3095	133 885	1 666	
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100	23 530	10 177	
Праці	3105	8 141	9 929	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	4 076	4 262	
Зобов'язань з податків і зборів	3115	14 912	1 531	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116			
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	13 204	1 659	
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118			
Витрачання на оплату авансів	3135			
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	31 758		
Витрачання на оплату цільових внесків	3145			
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150			
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155			
Інші витрачання	3190	75 779	7	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-541	633	

Продовження дод. Б

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих: відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Надходження від погашення позик	3230		
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		
необоротних активів	3260		
Виплати за деривативами	3270		
Витрачання на надання позик	3275		
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305		
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355		
Витрачання на сплату відсотків	3360		
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-541	633
Залишок коштів на початок року	3405	705	72
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	164	705
Керівник			Кириченко В.А.
	<i>підпис</i>		<i>П.І.Б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
	<i>підпис</i>		<i>П.І.Б.</i>

Додаток В

Форма 1

				Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"		
				КОДИ		
				Дата (рік, місяць, число)		
				2017	01	01
Підприємство	ДП "Агрокомбінат "Пуща-Водиця"			за ЄДРПОУ		00849296
Територія				за КОАТУУ		3222486201
Організаційно-правова форма господарювання	державна			за КОПФГ		1064
Вид економічної діяльності	сільське господарство			за КВЕД		01.11
Середня кількість працівників ¹	302					
Адреса, телефон	Київ вул Полкова ,57 434-94-36 434-86-66 факс					
Одиниця виміру:	тис.грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати)					
(Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)						
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):						
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку						"v"
за міжнародними стандартами фінансової звітності						

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан)

на " 31 " грудня 2016 року

		Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
АКТИВ		Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1		2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ				
Нематеріальні активи		1000	41	41
первісна вартість		1001	704	704
накопичена амортизація		1002	663	663
Незавершені капітальні інвестиції		1005		
Основні засоби		1010	16 884	13 422
первісна вартість		1011	114 711	75 484
знос		1012	97 827	62 062
Інвестиційна нерухомість		1015		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016		
Знос інвестиційної нерухомості		1017		
Довгострокові біологічні активи		1020	5 136	5 545
Первісна вартість довгострокових біологічних активів		1021	6 690	7 093
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів		1022	1 554	1 548
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030		
інші фінансові інвестиції		1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040		
Відстрочені податкові активи		1045		
Гудвіл		1050		
Відстрочені аквізиційні витрати		1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065		
Інші необоротні активи		1090	7	7
Усього за розділом I		1095	22 068	19 015

Продовження дод. В

II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси	1100	10 232	13 788
Виробничі запаси	1101	2 949	3 572
Незавершене виробництво	1102	2 316	1 546
Готова продукція	1103	4 593	8 596
Товари	1104	374	74
Поточні біологічні активи	1110	3 141	3 696
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	621	663
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	769	2 594
з бюджетом	1135	116	4 941
у тому числі з податку на прибуток	1136		4 941
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 478	1 187
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	165	165
Готівка	1166	25	35
Рахунки в банках	1167	140	130
Витрати майбутніх періодів	1170		13
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	607	383
Усього за розділом II	1195	17 129	27 430
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	39 197	46 445

ПАСИВ	Код	На початок звітного	На кінець звітного
1	рядка	періоду	періоду
2	3	4	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 845	70 845
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	2 900	282
Додатковий капітал	1410	621	241
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	2 133	2 133
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-65 005	-65 246
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	11 494	8 255
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1531		
Резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		

Продовження дод. В

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		25 444
товари, роботи, послуги	1615	6 215	2 786
розрахунками з бюджетом	1620	17 714	2 470
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 417	
розрахунками зі страхування	1625	410	205
розрахунками з оплати праці	1630	826	723
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	384	72
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		4 024
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	2 019	1 978
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	135	488
Усього за розділом III	1695	27 703	38 190
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	39 197	46 445
Керівник			Кириченко В.А.
		<i>підпис</i>	<i>п.п.б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
		<i>підпис</i>	<i>п.п.б.</i>
¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.			

Форма 2

		КОДИ	
		Дата (рік, місяць, число)	2017 01 01
Підприємство	ДП "Агрокомбінат "Пуща-Водиця" (найменування)	за ЄДРПОУ	00849296
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2016 ріку уточнюючий			
		Форма № 2	Код за ДКУД 1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19 869	15 771
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	21 007	16 288
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090		
збиток	2095	1 138	517
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	13 302	5 775
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	12 118	16 138
Витрати на збут	2150	1 046	1 489
Інші операційні витрати	2180	19 001	21 288
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
збиток	2195	20 001	33 657
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	20 139	65 517
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	85	680
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	53	31 180
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-197	-3 417
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		27 763
збиток	2355	144	

Продовження дод. В

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-2 618	1184
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	-477	-47
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-3 095	1 137
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-3 095	1137
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-3 239	28 900
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	19 597	12 869
Витрати на оплату праці	2505	13 492	10 367
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 931	3 803
Амортизація	2515	1 929	5 281
Інші операційні витрати	2520	14 111	23 180
Разом	2550	52 060	55 500
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		
Керівник			Кириченко В.А.
		<i>підпис</i>	<i>п.п.б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
		<i>підпис</i>	<i>п.п.б.</i>

Форма 3

							КОДИ			
							2017	01	01	
Дата (рік, місяць, число)										
Підприємство ДП "Агрокомбінат "Пуца-Водиця"							за ЄДРПОУ 00849296			
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (за прямим методом)										
за 2016 рік										
							Форма № 3		Код за ДКУД	1801004
Стаття		Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року						
1		2	3	4						
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності										
Надходження від:										
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		3000	23 284	36 794						
Повернення податків і зборів		3005								
у тому числі на додану вартість		3006								
Цільового фінансування		3010								
Надходження від отримання субсидій, дотацій		3011	47	79						
Надходження авансів від покупців і замовників		3015								
Надходження від повернення авансів		3020								
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках		3025	46	2						
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		3035	4	13						
Надходження від операційної оренди		3040	68	86						
Надходження від отримання роялті, авторських винагород		3045								
Надходження від страхових премій		3050								
Надходження фінансових установ від повернення позик		3055								
Інші надходження		3095	12 876	11 733						
Витрачання на оплату:										
Товарів (робіт, послуг)		3100	32 238	23 160						
Праці		3105	10 750	8 141						
Відрахувань на соціальні заходи		3110	3 088	4 076						
Зобов'язань з податків і зборів		3115	3 065	14 912						
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	8 719							
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	1 311	13 204						
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів		3118	19 961							
Витрачання на оплату авансів		3135		31 758						
Витрачання на оплату повернення авансів		3140								
Витрачання на оплату цільових внесків		3145								
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		3150								
Витрачання фінансових установ на надання позик		3155								
Інші витрачання		3190	955							
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	-43 762	-46544						

Продовження дод. В

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих: відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Надходження від погашення позик	3230		
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250	18 318	65 263
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		
необоротних активів	3260		210
Виплати за деривативами	3270		
Витрачання на надання позик	3275		
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	18 318	65 053
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	62 193	56 889
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350	36 748	75 939
Сплату дивідендів	3355		
Витрачання на сплату відсотків	3360		
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	25 445	-19 050
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1	-541
Залишок коштів на початок року	3405	164	705
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	165	164
Керівник			Кириченко В.А.
	<i>підпис</i>		<i>П.І.Б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
	<i>підпис</i>		<i>П.І.Б.</i>

Додаток Г

Форма 1

				Додаток 1		
				до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1		
				"Загальні вимоги до фінансової звітності"		
				КОДИ		
				Дата (рік, місяць, число)		
				2017	12	31
Підприємство	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАУКОВО - ДОСЛІДНИЙ, ВИРОБНИЧИЙ АГРОКОМБІНАТ "ПУЩА - ВОДИЦЯ"			за ЄДРПОУ	00849296	
Територія	м.Київ вул. Полкова, 57.			за КОАТУУ	3222486201	
Організаційно-правова форма господарювання	<i>Державне підприємство</i>			за КОПФГ	140	
Вид економічної діяльності	<i>Сільське господарство</i>			за КВЕД	01 41	
Середня кількість працівників ¹	303					
Адреса, телефон	вул. Леніна ,буд.63, с.Софіївська Борщагівка Києво-Святошинський район Київська обл. 434-94-57					
Одиниця виміру:	<i>тис.грн.</i>		<i>без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати</i>			
(Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)						
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):						
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку						
за міжнародними стандартами фінансової звітності						
БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан)						
станом на 01.01.2018 р. / 31.12.2017 р.						
				Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
АКТИВ				Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1				2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ						
Нематеріальні активи				1000	41	41
первісна вартість				1001	704	704
накопичена амортизація				1002	663	663
Незавершені капітальні інвестиції				1005		
Основні засоби				1010	13 422	37 003
первісна вартість				1011	75 484	99 790
знос				1012	62 062	62 787
Інвестиційна нерухомість				1015		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості				1016		
Знос інвестиційної нерухомості				1017		
Довгострокові біологічні активи				1020	5 545	6 320
Первісна вартість довгострокових біологічних активів				1021	7 091	7 868
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів				1022	1 548	1 548
Довгострокові фінансові інвестиції:						
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств				1030		
інші фінансові інвестиції				1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість				1040		
Відстрочені податкові активи				1045		
Гудвіл				1050		
Відстрочені аквізиційні витрати				1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах				1065		
Інші необоротні активи				1090	7	7
Усього за розділом I				1095	19 015	43 371

Продовження дод. Г

II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси	1100	13 788	14 784
Виробничі запаси	1101	3 572	3 428
Незавершене виробництво	1102	1 546	2 562
Готова продукція	1103	8 596	8 770
Товари	1104	74	24
Поточні біологічні активи	1110	3 696	7 296
Депозити перестраховання	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	663	26 969
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 594	2 255
з бюджетом	1135	4 941	663
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 941	657
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 187	1 347
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	165	436
Готівка	1166	35	21
Рахунки в банках	1167	130	415
Витрати майбутніх періодів	1170	13	15
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	383	30
Усього за розділом II	1195	27 430	53 795
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	46 445	97 166

ПАСИВ	Код	На початок звітнього	На кінець звітнього
	рядка	періоду	періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 845	70 845
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	282	205
Додатковий капітал	1410	241	24 973
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	2 133	2 133
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-65 246	-67 447
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	8 255	30 709

Продовження дод. Г

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1531		
Резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	25 444	54 143
товари, роботи, послуги	1615	2 786	2 763
розрахунками з бюджетом	1620	2 470	5 575
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	205	294
розрахунками з оплати праці	1630	723	979
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	72	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	4 024	
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	1 978	2 680
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	488	23
Усього за розділом III	1695	38 190	66 457
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800		
БАЛАНС	1900	46 445	97 166
Керівник		Кадигов В.Г.	
	<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>	
Головний бухгалтер		Мороз М.А.	
	<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>	
¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.			

Форма 2

		КОДИ	
Дата (рік, місяць, число)		2017	12 31
Підприємство	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАУКОВО - ДОСЛІДНИЙ, ВИРОБНИЧИЙ АГРОКОМБІНАТ "ПУЩА - ВОДИЦЯ" (найменування)	за СДРПОУ	00849296
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік			
Форма № 2		Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	28 399	19 869
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	28 648	21 007
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	-249	-1 138
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	956	13 302
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	14 366	12 118
Витрати на збут	2150	920	1 046
Інші операційні витрати	2180	4 880	12 956
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
збиток	2195	19 459	13 956
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	22 580	20 139
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	3 000	6 130
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	121	53
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-260	-197
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	139	144
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-2618
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		-477
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-3 095
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-3095
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-139	-3 239

Продовження дод. Г

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	19 562	19 597
Витрати на оплату праці	2505	16 933	13 492
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 823	2 931
Амортизація	2515	2 266	1 929
Інші операційні витрати	2520	15 249	14 111
Разом	2550	57 833	52 060

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		
Керівник		Кадигров В.Г.	
	<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>	
Головний бухгалтер		Мороз М.А.	
	<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>	

Продовження дод. Г

Форма 3

		КОДИ		
		2017	12	31
Підприємство	Державне підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуща-Водиця" за ЄДРПОУ	00849296		
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (за прямим методом)				
за 2017 рік				
		Форма № 3	Код за ДКУД	1801004
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	34 345	23 284	
Повернення податків і зборів	3005			
у тому числі на одану вартість	3006			
Цільового фінансування	3010	86	47	
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	86	47	
Надходження авансів від покупців і замовників	3015			
Надходження від повернення авансів	3020			
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		46	
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		4	
Надходження від операційної оренди	3040	69	68	
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045			
Надходження від страхових премій	3050			
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055			
Інші надходження	3095	1 025	12 876	
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100	28 162	32 238	
Праці	3105	13 456	10 750	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	3 734	3 088	
Зобов'язань з податків і зборів	3115	15 474	33 056	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		8 719	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на одану вартість	3117	3 419	1 311	
Витрачання на оплату зобов'язань з з інших податків і зборів	3118	12 055	23 026	
Витрачання на оплату авансів	3135			
Витрачання на оплату повернення авансів	3140			
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	412		
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150			
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155			
Інші витрачання	3190	3 073	955	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-28 786	-43762	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200			
необоротних активів	3205			
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215			
дивідендів	3220			
Надходження від деривативів	3225			
Надходження від погашення позик	3230			
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235			
Інші надходження	3250	359	18 318	
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255			
необоротних активів	3260			
Виплати за деривативами	3270			
Витрачання на надання позик	3275			
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280			
Інші платежі	3290			
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	359	18 318	

Продовження дод. Г

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	28 698	62 193
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350		36 748
Сплату дивідендів	3355		
Витрачання на сплату відсотків	3360		
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	28 698	25 445
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	271	1
Залишок коштів на початок року	3405	165	164
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	436	165
Керівник			Кадигров В.Г.
		<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
		<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>

Продовження дод. Г

Форма 4

							КОДИ			
							Дата (рік, місяць, число)			
							2017	12	31	
Підприємство	Державне підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуща-Водиця"						за ЄДРПОУ	00849296		
	Звіт про власний капітал за 2017 р.									
							Форма № 4		Код за ДКУД	
									1801005	
Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Залишок на початок року	4000	70 845	282	241	2 133	-65 246			8 255	
Коригування:										
Зміна облікової політики	4005									
Виправлення помилок	4010									
Інші зміни	4090									
Скоригований залишок на початок року	4095	70 845	282	241	2 133	-65 246			8 255	
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100		-77	-263		-139			-479	
Інший сукупний дохід за звітний період	4110			24 995		-2 062			22 933	
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111									
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112									
Накопичені курсові різниці	4113									
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114									
Інший сукупний дохід	4116			24 995		-2 062			22 933	
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам(дивіденди)	4200									
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205									
Відрахування до резервного капіталу	4210									
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215									
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220									
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225									
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240									
Погашення заборгованості з капіталу	4245									
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260									
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265									
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270									
Вилучення частки в капіталі	4275									
Зменшення номінальної вартості акцій	4280									
Інші зміни в капіталі	4290									
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291									
Разом змін в капіталі	4295		-77	24 732		-2 201			22 454	
Залишок на кінець року	4300	70 845	205	24 973	2 133	-67 447			30709	
Керівник										
						Кадигров В.Г.				
						П.І.Б.				
Головний бухгалтер										
						Мороз М.А.				
						П.І.Б.				

Додаток Д

Форма 1

				Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"		
				КОДИ		
				Дата (рік, місяць, число) 2019 01 01		
Підприємство	Державне Підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуца-Водиця"			за ЄДРПОУ	00849296	
Територія	м.Київ, вул. Полкова57			за КОАТУУ	3222486201	
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство			за КОПФГ	140	
Вид економічної діяльності	сільське господарство			за КВЕД	01,41	
Середня кількість працівників ¹	303					
Адреса, телефон	вул.Леніна 63,с.Софіївська Боршагівка ,Киево-Святошинський р-н Київська обл. 434-94-36					
Одиниця виміру:	тис.грн.		без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):						
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					v	
за міжнародними стандартами фінансової звітності						
БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан)						
на " 31 " грудня 2018 року						
				Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
АКТИВ						
1		Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду		
		2	3	4		
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ						
Нематеріальні активи		1000	41	41		
первісна вартість		1001	704	704		
накопичена амортизація		1002	663	663		
Незавершені капітальні інвестиції		1005				
Основні засоби		1010	37 003	92 565		
первісна вартість		1011	99 790	158 241		
знос		1012	62 787	65 676		
Інвестиційна нерухомість		1015				
Первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016				
Знос інвестиційної нерухомості		1017				
Довгострокові біологічні активи		1020	6 320	8 750		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів		1021	7 868	10 298		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів		1022	1 548	1 548		
Довгострокові фінансові інвестиції:						
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030				
інші фінансові інвестиції		1035				
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040				
Відстрочені податкові активи		1045				
Гудвіл		1050				
Відстрочені аквізиційні витрати		1060				
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065				
Інші необоротні активи		1090	7	7		
Усього за розділом I		1095	43 371	101 363		

Продовження дод. Д

II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси	1100	14 784	18 994
Виробничі запаси	1101	3 428	4 537
Незавершене виробництво	1102	2 562	3 453
Готова продукція	1103	8 770	10 987
Товари	1104	24	17
Поточні біологічні активи	1110	7 296	9 998
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	26 969	1 093
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 255	
з бюджетом	1135	663	399
у тому числі з податку на прибуток	1136	657	297
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 347	4 164
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	436	4 230
Готівка	1166	21	6
Рахунки в банках	1167	415	4 224
Витрати майбутніх періодів	1170	15	11
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	30	114
Усього за розділом II	1195	53 795	39 003
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	97 166	140 366

Продовження дод. Д

ПАСИВ	Код	На початок звітнього	На кінець звітнього
1	рядка	періоду	періоду
	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 845	70 845
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	205	245
Додатковий капітал	1410	24 973	80 584
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	2 133	2 133
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-67 447	-67 634
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	30 709	86 173
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1531		
Резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	54 143	42 589
товари, роботи, послуги	1615	2 763	1 074
розрахунками з бюджетом	1620	5 575	5 661
у тому числі з податку на прибуток	1621		30
розрахунками зі страхування	1625	294	278
розрахунками з оплати праці	1630	979	1 016
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	2 680	3 324
Доходи майбутніх періодів	1665		168
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	23	83
Усього за розділом III	1695	66 457	54 193
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700		
БАЛАНС	1900	97 166	140 366
Керівник			Хлопан В.Б.
	підпис		П.І.Б.
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
	підпис		П.І.Б.
* Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.			

Форма 2

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
		2019	01	01
Підприємство	Державне підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуща-Водиця" (найменування)	за ЄДРПОУ	00849296	
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік				
		Форма № 2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	29 381	28 399	
Чисті зароблені страхові премії	2010			
Премії підписані, валова сума	2011			
Премії, передані у перестраховання	2012			
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013			
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	35 116	28 648	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070			
Валовий:				
прибуток	2090			
збиток	2095	5 735	249	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105			
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110			
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111			
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112			
Інші операційні доходи	2120	2 291	956	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121			
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122			
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123			
Адміністративні витрати	2130	25 326	14 366	
Витрати на збут	2150	1 167	920	
Інші операційні витрати	2180	6 135	4 880	
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181			
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182			
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190			
збиток	2195	36 072	19 459	
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220			
Інші доходи	2240	38 233	22 580	
Дохід від благодійної допомоги	2241			
Фінансові витрати	2250			
Втрати від участі в капіталі	2255			
Інші витрати	2270	2 012	3 000	
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275			
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	149	121	
збиток	2295			
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-390	-260	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350			
збиток	2355	241	139	

Продовження дод. Д

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-241	-139
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	29 072	19 562
Витрати на оплату праці	2505	21 515	16 933
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 764	3 823
Амортизація	2515	3 066	2 266
Інші операційні витрати	2520	25 847	15 249
Разом	2550	84 264	57 833
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		
Керівник			Хлопан В.Б.
		<i>підпис</i>	<i>П.Л.Б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
		<i>підпис</i>	<i>П.Л.Б.</i>

Продовження дод. Д

Форма 3

		КОДИ	
		2019	01 01
Дата (рік, місяць, число)			
Підприємство	Державне підприємство "Науково-дослідний, виробничий агрокомбінат "Пуща-Водиця" за ЄДРПОУ	00849296	
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (за прямим методом)			
за 2018 рік			
		Форма № 3	Код за ДКУД
			1801004
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	36 783	34 345
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010	1 151	86
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	626	86
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		
Надходження від повернення авансів	3020		
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		
Надходження від операційної оренди	3040	442	69
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		
Надходження від страхових премій	3050		
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		
Інші надходження	3095	4 260	1 025
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	40 220	28 162
Праці	3105	17 871	13 456
Відрахувань на соціальні заходи	3110	4 780	3 734
Зобов'язань з податків і зборів	3115	34 281	15 474
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	12 459	3 419
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	21 822	12 055
Витрачання на оплату авансів	3135		
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	434	412
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		
Інші витрачання	3190	587	3 073
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-55 537	-28786

Продовження дод. Д

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих: відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Надходження від погашення позик	3230		
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250	70 885	359
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		
необоротних активів	3260		
Виплати за деривативами	3270		
Витрачання на надання позик	3275		
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	70 885	359
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	44 501	28 698
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350	56 055	
Сплату дивідендів	3355		
Витрачання на сплату відсотків	3360		
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-11 554	28 698
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	3 794	271
Залишок коштів на початок року	3405	436	165
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	4 230	436
Керівник			Хлопан В.Б.
		<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
		<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>

Додаток Е

Форма 1

				Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"		
				КОДИ		
				Дата (рік, місяць, число) 2020 01 01		
Підприємство	Державне Підприємство "Агрокомбінат "Пуща-Водиця"			за ЄДРПОУ		00849296
Територія	м.Київ, вул.Полкова 57			за КОАТУУ		3222486201
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство			за КОПФГ		140
Вид економічної діяльності	сільське господарство			за КВЕД		01,41
Середня кількість працівників ¹	299					
Адреса, телефон	вул.Соборна 63 с.Софіївська Борщагівка, Кисво-Святошинський р-н Київська обл. 434-94-36					
Одиниця виміру:	тис.грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати)					
(Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)						
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):						
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку						v
за міжнародними стандартами фінансової звітності						

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан)

станом на 01.01.2020 р. / 31.12.2019 р.

				Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
АКТИВ		Код	На початок звітного	На кінець звітного		
1		рядка	періоду	періоду		
І. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ		2	3	4		
Нематеріальні активи		1000	41	41		
первісна вартість		1001	704	704		
накопичена амортизація		1002	663	663		
Незавершені капітальні інвестиції		1005				
Основні засоби		1010	92 565	113 882		
первісна вартість		1011	158 241	182 935		
знос		1012	65 676	69 053		
Інвестиційна нерухомість		1015				
Первісна вартість інвестиційної нерухомості		1016				
Знос інвестиційної нерухомості		1017				
Довгострокові біологічні активи		1020	8 750	9 752		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів		1021	10 298	10 367		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів		1022	1 548	615		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030				
інші фінансові інвестиції		1035				
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040				
Відстрочені податкові активи		1045				
Гудвіл		1050				
Відстрочені аквізиційні витрати		1060				
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065				
Інші необоротні активи		1090	7	7		
Усього за розділом I		1095	101 363	123 682		

Продовження дод. Е

II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Запаси	1100	18 994	20 542
Виробничі запаси	1101	4 537	3 917
Незавершене виробництво	1102	3 453	4 469
Готова продукція	1103	10 987	12 139
Товари	1104	17	17
Поточні біологічні активи	1110	9 998	13 546
Депозити перестраховання	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1 093	1 729
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	399	262
у тому числі з податку на прибуток	1136	297	185
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 164	2 112
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 230	1 851
Готівка	1166	6	3
Рахунки в банках	1167	4 224	1 848
Витрати майбутніх періодів	1170	11	28
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	114	133
Усього за розділом II	1195	39 003	40 203
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	140 366	163 885

ПАСИВ	Код	На початок звітного	На кінець звітного
I	рядка	періоду	періоду
2	3	4	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	70 845	70 845
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405	245	244
Додатковий капітал	1410	80 584	101 929
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	2 133	2 133
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-67 634	-67 755
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	86 173	107 396
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви у тому числі в:	1530		
резервах довгострокових зобов'язань	1531		
Резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		

Продовження дод. Е

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	42 589	45 879
товари, роботи, послуги	1615	1 074	646
розрахунками з бюджетом	1620	5 661	4 569
у тому числі з податку на прибуток	1621	30	684
розрахунками зі страхування	1625	278	329
розрахунками з оплати праці	1630	1 016	1 009
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	3 324	3 757
Доходи майбутніх періодів	1665	168	168
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	83	132
Усього за розділом III	1695	54 193	56 489
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	140 366	163 885
Керівник			Курінний Ю.Ю.
	<i>підпис</i>		<i>п.п.б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
	<i>підпис</i>		<i>п.п.б.</i>
¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.			

Форма 2

		КОДИ	
		Дата (рік, місяць, число)	2020 01 01
Підприємство	Державне Підприємство "Агрокомбінат "Пуща -Водиця" (найменування)	за ЄДРПОУ	00849296
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік			
		Форма № 2	Код за ДКУД 1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код	За звітний	За аналогічний період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	32 570	29 381
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	38 542	35 116
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090		
збиток	2095	5 972	5735
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	3 831	2 291
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	38 079	25 326
Витрати на збут	2150	1 566	1 167
Інші операційні витрати	2180	11 933	6 135
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
збиток	2195	53 719	36 072
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	63 420	38 233
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	9 001	2 012
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	700	149
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-684	-390
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	16	
збиток	2355		241

Продовження дод. Е

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		40
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	22 597	56876
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	22 597	56 916
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	22 597	56916
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	22 613	56 675
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	31 554	29 072
Витрати на оплату праці	2505	29 461	21 515
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 338	4 764
Амортизація	2515	4 521	3 066
Інші операційні витрати	2520	36 499	25 847
Разом	2550	108 373	84 264
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		
Керівник		Курінний Ю.Ю.	
	<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>	
Головний бухгалтер		Мороз М.А.	
	<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>	

Форма 3

						КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)						2020	01	01
Підприємство Державне Підприємство" Агрокомбінат "Пуца -Водиця" за ЄДРПОУ						00849296		
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (за прямим методом)								
за 2019 рік								
Форма № 3						Код за ДКУД		1801004
Стаття		Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року				
1		2	3	4				
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності								
Надходження від:								
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		3000	41 466	36 783				
Повернення податків і зборів		3005						
у тому числі на додану вартість		3006						
Цільового фінансування		3010	1 340	1 151				
Надходження від отримання субсидій, дотацій		3011		626				
Надходження авансів від покупців і замовників		3015						
Надходження від повернення авансів		3020						
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках		3025						
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		3035						
Надходження від операційної оренди		3040	556	442				
Надходження від отримання роялті, авторських винагород		3045						
Надходження від страхових премій		3050						
Надходження фінансових установ від повернення позик		3055						
Інші надходження		3095	8	4 260				
Витрачання на оплату:								
Товарів (робіт, послуг)		3100	44 633	40 220				
Праці		3105	23 749	17 871				
Відрахувань на соціальні заходи		3110	6 286	4 780				
Зобов'язань з податків і зборів		3115	45 096	34 281				
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	30					
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	12 778	12 459				
Витрачання на оплату зобов'язань з з інших податків і зборів		3118	32 288	21 822				
Витрачання на оплату авансів		3135						
Витрачання на оплату повернення авансів		3140						
Витрачання на оплату цільових внесків		3145	479	434				
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		3150						
Витрачання фінансових установ на надання позик		3155						
Інші витрачання		3190	2 558	587				
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	-79 431	-55537				
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності								
Надходження від реалізації:								
фінансових інвестицій		3200						
необоротних активів		3205						
Надходження від отриманих:								
відсотків		3215						
дивідендів		3220						
Надходження від деривативів		3225						
Надходження від погашення позик		3230						
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці		3235						
Інші надходження		3250	73 761	70 885				
Витрачання на придбання:								
фінансових інвестицій		3255						
необоротних активів		3260						
Виплати за деривативами		3270						
Витрачання на надання позик		3275						
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці		3280						
Інші платежі		3290						
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		3295	73 761	70 885				

Продовження дод. Е

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	61 307	44 501
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350	58 016	56 055
Сплату дивідендів	3355		
Витрачання на сплату відсотків	3360		
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	3 291	-11 554
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-2 379	3 794
Залишок коштів на початок року	3405	4 230	436
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	1 851	4 230
Керівник			Курінний Ю.Ю.
		<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>
Головний бухгалтер			Мороз М.А.
		<i>підпис</i>	<i>П.І.Б.</i>

Продовження дод. Е

Форма 4

							КОДИ			
							2020	01	01	
Підприємство		Державне Підприємство" Агрокомбінат				Дата (рік, місяць, число)		00849296		
		"Пуща-Водня"				за ЄДРПОУ				
Звіт про власний капітал										
за 2019 р.										
							Форма № 4		Код за ДКУД	1801005
Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Залишок на початок року	4000	70 845	245	80 584	2 133	-67 634			86 173	
Коригування:										
Зміна облікової політики	4005									
Виправлення помилок	4010		-1			-137			-138	
Інші зміни	4090									
Скоригований залишок на початок року	4095	70 845	244	80 584	2 133	-67 771			86035	
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100			-1 252		16			-1 236	
Інший сукупний дохід за звітний період	4110			22 597					22 597	
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111									
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112									
Накопичені курсові різниці	4113									
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114									
Інший сукупний дохід	4116									
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам(дивіденди)	4200									
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205									
Відрахування до резервного капіталу	4210									
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215									
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220									
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225									
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240									
Погашення заборгованості з капіталу	4245									
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260									
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265									
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270									
Вилучення частки в капіталі	4275									
Зменшення номінальної вартості акцій	4280									
Інші зміни в капіталі	4290									
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291									
Разом змін в капіталі	4295			21 345		16			21 361	
Залишок на кінець року	4300	70 845	244	101 929	2 133	-67 755			107396	
Керівник							Курінний Ю.Ю.			
							п.п.б.			
Головний бухгалтер							Мороз М.А.			
							п.п.б.			

Додаток Ж

Вибір ділянки для посадки лохини. При виборі ділянки для вирощування перш за все орієнтуються на ґрунт. Лохина краще росте та плодоносить на вологих кислих ґрунтах з рівнем рН 3,5 – 5,0. На дно кожної лунки слід закладати кору сосни, торф та тирсу для додаткового збереження вологи.

Рослини-попередники. Лохина буде добре рости в разі, якщо попередниками на ґрунтах висадки були гірчиця, овочеві культури, злакові та польові трави або багаторічні бобові культури. Оскільки ДП «Пуща – Водиця» займається вирощування бобових культур, якість ґрунтів є однією з засад хорошої врожайності кущів лохини.

Підготовка ґрунту та підбір добрив. Перед посадкою кущів необхідно очистити ґрунт для усунення засміченості і знищення бур'янів за допомогою гербіцидів. Дана процедура проводиться для того, щоб наявні зайві рослини не виснажували ґрунт та не забирали вологу необхідну для живлення саджанців лохини. Найкраще висаджувати лохину навесні до утворення плодової зав'язі. Також лохину висаджують і восени, вкорочуючи при цьому слабкі гілки для більш швидкого укорінення. Підживлення кущів лохини відбувається двічі на рік: весною та восени. До ґрунту вносяться азотні добрива (сульфат амонію) та калійні (сульфат калію).

Розміщення кущів лохини. Лохину потрібно саджати на найбільш сонячні ділянки, так як рослині потрібно багато сонячного світла. За технологією кущ від куща в рядку має бути приблизно на відстані 1 метр, рекомендована відстань між рядами – 2,5 метри. Лунку для рослин потрібно копати глибиною 0,5 метрів та площі. 75x75 см.

Посадка. Найкращий термін посадки – весна або осінь. При умові посадки на весні важливо висадити кущі лохини якомога раніше, перш ніж розвинуться бруньки рослини. Сучасні фахівці-розсадники пропонують однорічні саджанці з вже достатньо добре розвиненою системою коренів, з одним або двома стеблами.

Догляд за насадженими кущами лохини. Висаджені рослини слід поливати зранку, уникаючи потрапляння води на листи рослини. Можливе застосування методу крапельного зрошення водою, адже лохина досить вимоглива до кількості

вологи. Вода повинна потрапляти безпосередньо на ґрунт, що покриває корені. Рослина любить умови схожі на лісові, тому слід крім докладання тирси в лунку, підсипати її також і на ґрунт навколо куща лохини. Тирса має властивість затримувати вологу, що створює більш сприятливі умови для росту кущів.

Мульчування насаджень: компостом, торфом, торфокомпост, перепрілим гноєм, соломною, тирсою, хвоєю і опалим листям з лісу та іншими сипучими органічними матеріалами. Це ефективний прийом підвищення врожаю лохини. Мульчування перепрілим гноєм або соломною зберігає вологу в ґрунті і збагачує її органічною речовиною, що сприяє формуванню добре розгалуженої кореневої системи.

Регулярне внесення добрив в ґрунті стане запорукою високих показників урожайності та активного росту насаджень. Коріння кущів лохини розташовується не дуже глибоко і близько до поверхні ґрунту закладаються бруньки, з яких потім утворюються пагони, тому догляд за прикореневою зоною має бути дуже обережним. Слід контролювати кількість та частоту поливу, а також концентрацію добрив. За відсутності регулярного внесення органічних добрив в ґрунт вносяться фосфатні добрива (раз на 2-3 роки). В залежності від якості та родючості ґрунту визначається необхідна кількість добрив перед посадкою рослин.

Збір урожаю. Збір урожаю проводиться в 3-7 зборів (в залежності від сорту кущів лохини). Зазвичай, збір триває близько 2-3 місяців. Якщо висаджений тільки один сорт лохини, то 1-1,5 місяці. При цьому, не варто поспішати зі збором, перші ягоди мають декілька днів дозріти та набратися ваги, розміру та цукру. При надмірно ранньому зборі, ягоди матимуть кислуватий присмак. Проте, і перетримувати лохину на кущах не можна, так як плоди втратять свою щільність, що потім негативно впливе на транспортабельність ягоди.

У нашій країні ще не багато насаджень лохини. На існуючих ділянках вирощування ягоди найбільш плодоносні сорти давали по 8-10 т/га плодів. Лохина добре переносить транспортування на великі відстані. При належному збереженні та транспортуванні з використанням холодильного обладнання лохину можна перевозити протягом декількох діб. Тому дану ягоду можна вирощувати на досить великій відстані від ринку збуту, чим і обґрунтовується доцільність обрання цієї ягоди для масових насаджень.